

KANICA MA NONGE IKIN GANGI

*Eni obedo Kanica ma ocake matidi tutwal ikin gangi ma kigure iyi
akina gangi pa dano.*



Dr. Thomas Wade Akins & Barbara Akins

LOK IKOM LACOC

Dr. Thomas Wade Akins & Barbara Akins

- Ogamo lar ma en pwod latin awobi matini ki Mwaka abicel keken.
- Owinyo lwongo idul tic Pa Lubanga ki mwaka 15.
- Ocako tucu Jiri Ikanica, Ijela ki buc mapatpat ki mwaka 15.
- Okwano B.A Sociology ki Igang kwan louisana College.
- Kikwere igang kwan me New Orleans Baptist Theological Seminary irwom me Master of Theology – 1968.
- Ka end ok onwongo rwom me Doctorate of Ministry in Missions – 1998 igang kwan South Western Baptist Theological Seminary.
- Obedo Lakwat in kanica adek.
- Otio macalo latuc Jiri ma lworo lob madwong calo Vietnam, Brazil ki Irwom me wilobo nicake imaka 2000.
- Lubanga otio kede lacel I dako ne Barbara e cako kede dongo yore me cako tic me tucu Jiri tic pa lukwena kwede pito Kanica ma kombedi dong ki pwonyo ilobo 64 ki iwilobo.
- Kombedi dong en pwod tye ka tic ki dul tic ma kilwongo ni Pioneer Missions ma Offici gi nonge ikabedo ma ki lwongo ni Jackson, Tennessee – USA.
- Min oda: Barbar, lutino atek, Lukwae 10.

Iromo kube ki lacoc ma niwok ki address magi-ni.

www.pioneermissions.org

Lanyut.

- Neno na mapire tek Pi Kanica ikare nit ye ni tipu wa myero coo woko. Lobo wa col icuc. Yecu obedo dero me lero me lobo.
- Kanica obedo dero me lero matye iakina col piny.
- Kit meno, Lapeny tye ni; kanica obedo lero ilobo ma col icuc cii? Kanica iwolobo weng mito tipu ma coyo gi woko gin weng.
- Kricto tye kalwongo kanica me nyut ki loke bote!
- Lok enoni ocung iwaraga pa kricto bot kanica abiro matye ibuk me Niyabo.
- Ka wapwonye, omyero wamede ki keto cwiny wa ikom guti me tipu itic ma tye iwaraga magi enoni; En aye tye ni kom lakricto bino neno cer me tipu kikome.
- Kilegi ni ikwan ci ipwony tic me pwonyo kwena magi enoni kamo duc mat itwero. Yar tyen lok eni ka icung iwi abam, pwony lok eni igangi me pwony baibul idul me pwonye ikin gangi ki kany mokeken ducu ma itwero oo iye. Yecu mari.

Dr. Thomas Wade Akins

Lutic ma gucako tic eni

Kany ma kikwanyo lokeni ki iye:

www.pioneermissions.org

1. Dr. MacArthur. Ngat mu-oyaro tyen lok I Niyabo.
2. Dr. Ken Easley. Ngat mu-oyaro tyen lok pi dano I Niyabo.
3. Dr. George Ladd. Ngat mu-oyaro tyen lok I Niyabo.
4. Dr. John Stott. Wariga bot kanicae abiro.
5. Dr. Cecil Taylor. Pwony ikom kanicae abiro.

CURA ME ACEL (1)

DOK CEN IMARA NI ME ACEL (1)

KABEDO MATYE I EPECO

NIYABO 2:1-7

LANYUT

Buk me Niyabo ocake kwede waraga bot kabedo abiro ma gitye Acia kamakilwongo ni Turkey. Onwongo tye Kabedo abiro ikare enoni.

Ityeng acel, Lakwena Jon obedo kwede neno ki lok pi Kabedo acel acel ikom kabedo abiro. Ento Yecu en ocoo lok abiro enoni weng.

Lok enoni weng tye ikom Yecu Kricito.

Lakalatwe abiro cung pi lutela abiro me Kabedo. Ma kimako gi ki icing me lacuc ma gonyo ni gitye ite twero ne.

En oloko ikome kene kene kitman. “Ngat ma woto iyi akina gi cibo tara abiro”. Eni obedo kabedo abiro.

Pi enoni, Yecu tye ki twero ikom kabedo bene en aye obedo latela madit pi Kanica.

Kit neno enoni tye ki jemi macalo;

1. Boma 2(b)

Epeco onongo obedo Boma mapire tek I Acia. Latela me Roam obedo kunnu. Wel jo onongo tye iyi akina 250,000 oo kwede naka 500,000. Otye gini nongo kwede kan aguro jo 25,000... Obedo Boma ame onongo tye agonya ma nyutu ni onongo loye pire kengi. Lumony me Roma onongo gipeke kuno. Boma Ojolo pyem Tuku me gweyo odilo. Epeco obedo kan ma kiworo iye tim jogi ma onongo ngeye matek tutwal (Diana).

Onongo obedo kabedo me jeny-nye (Tic Pa lukwena 19:27,35). Pi jogi mano onongo ocwalo ika woro ladit ma onongo ngeye matek mada kan ma jami ma aura me kare acon tye iye.

Idye cwir ikare weng, onongo tye dwe ma kigure me kwero en pi nipo wic.

Woro Diana onongo obedo tim me Jokjok. Cel Jogi ne onongo onya oromo piny weng. Onongo tye kwede cak kor mapol mada. Lulam dok obedo mon ms romo alipmia ma onongo gubedo Malaya ma gin aye dong onongo woro gini Diana.

Dyang Kal me Gang lega onongo opong ki lu-mi cente, lubak dog, Malaya, lutim bal, luwer, Lumyel ki luworo ma yi gi yom mada.

Iakina gi lakit jemi ni, onongo tye dul pa jo maguey ma obedo lugen ki gin ma Kristo ocake coyo warag abiro botgi.

2. Kabedo 2:1 (a)

Obedo lakit kan ma Kanica ocake iye.

Kanica I Epeco ocake ki Priscilla ki Aquila. Eni ki coyo itic pa lukwena 18:18-19

Ingeye Apollos, lalok matek uribe kwedgi(18:24-26)

Paulo obedo I epeco manoknok ma onongo cok ki giko wot ma mege me tucu jirii me aryo(19-21).

Dul tice kikome otime ikare ma en tye ka wot me tucu jirii me adek(19:1-7).

Obedo kuno pi mwaki adek(3).

Tucu Jiri I epeco onongo obedo peko pa dano ma gi woro Diana. Wilo cel Jogi a Diana odoko piny. Tic pa lukwena 19:23-41 ki coyo ododo ikom laco mo ma nyinge onongo kilwongo ni Demetrius ma onongo obedo latella wi lutet jemi. Kilwongo ka coke pi lutet wadigi nit et mamegwa tye ki peko.

Adwogi ne obedo jemo ikom Paulo ki dano ma guye. Ci dul tic pa Paulo kibin kicego woko. Ingeye kama en onongo tye kaceto iJerusalem gurwate ki ludoti me kanica (20:17-38).

Ingeye, Temceo oceto kunop macalo lakwat (Temceo me 1. 1:3).

Lakwena Jon otyeko mwaka me agik-ki me kwo ne I Epeco kan ma en ocoyo Jonme II kwede me III.

En onongo tye latela ikare ma kimake ci kitere woko iyi dye nam me patmos matye idok nam me lobo Turkey me kare ni.

Kanica ni onongo tye kwede miti pi kricito me loyo boma pi Rwot.

Mwaki angwen okato paka naka ikare pa Yecu. Paulo ki lutella ne mapol onongo dong oto woko.

III. Gin mamoko 2:2-3,6

Kimio gi jemi angwen ma moko!

Obedo ka ma Yecu oloko kwede kanica. Ocalo kwede lok me pak! Owaco ni en engeo gi:

Lok me ngeyo ileb me Greek obedo “Oida” ma tere tyeni bedo ki ngec odoco ikom gimo enoni.

Dong Yecu ngeo jemmi lung. Gin maber ki en arac. En ocalo ki nywako gin ma kanica tye katimo maber.

Ngo ma Yecu ngeo?

A. ***Me acaki, En ngeo tic ma meg.*** Eni obedo lok ma kelo acek acek jemi weng ma lubo.

B. ***Me aryo, En ngeo yelle ma meg.***

Eni lanyuto me-yelle ma meg nio naka kwok ocwer ki oolo. Obedo gupu ma kiketo naka ipacen 100%, Enoni gin ma mite ni dano omyero mii ma nen, itam ki kit ma iwinyo kwede. Jo me Epeco onongo obedo lutic matek pi Kricito.

C. ***Me adek, En ngeo kanyakino ma meg.***

Eni tere ni me diyo cwinyi ikare ma jami tye matek.

D. ***En ngeo ni gukwero wot kacel ki jo ma-timgi reco.***

Gin gukwo kwo maber iyi akina bal ki dano ma woro jogi. Gin gutemo dano ma-lwonge ken-gi ni lukwena. Paulo omio lakwenya kinbot gi I Tic pa lukwena 20:28-31 makwako lok man.

Onongo tye lutuc jiri ki lupwonye ma ilonge ikanica kun waco gini ni gin lukub lok pa Cwiny Aleng bene pi Lubanga. Dano mapol onongo waco ni gin gibedo lukwena.

Onongo tye dul Lukwena aryo ma patpat.

Me acaki, owongo tye en ma Yecu ocimo apar wie aryo.

Me aryo, lutuc jiri ma longe ikin piny macalo Paulo, Yakobo, Barnaba, Silas, Andronicus ki Junias (Tic pa lukwena 14:14, jo Korinti me 1 15:7, jo Galatia 1:18, Jo Roma 16:7.).

I dul me aryo onongo tye ludwar ping ma gi lugoba ma gilwonge ni lukwena pi miti mapat maka-ka bedo me kony pi kanica. Gin gupoke ki Paulo I kanica me Korinti (Korinti me 2. 11:5, 13, 12:11).

Kanica onongo ber ipoko ludwar piny me ada ki lugoba. Dul ludwar piny lugoba acel onongo obedo Nicolaitans.

Ityeng 6 Nicolaitans owaco. Kitito gi bene bot kanica I Pergamum 2:12-15.

Wan mom wangeo anga ma jo enoni onongo gubedo onyo gin ma gin gi pwonyo. Ento gin gubedo jo ma gunongo gitye kateme me telo kanica ki tim me bal ki tim me jok.

Ento, Kanica onongo Pioneer Evangelism cwako tic a Nicolaitans bene onongo kipo pire.

En opoyo Kanica pi cung matek kun gikwero pwony me goba goba ki pi bergi ki tic matek. Wan bene pe waromo cwako pwonye me goba goba ikanica wa.

IV. Gin Kwera;

Ipak weng, Yecu ocimo woko peko acel.

Gin gugwoko pwonye me Baibul maber ki tic pi Kricto iyi ada. Onongo gitye gini ki mara matut pi Kricto, mwaki 40 mukato.

Jo Epeco 6:23 waco ni “Kuc ki mar ki yee ma aa kibot Lubanga won ki Rwot wa Yecu Kricto bedo bot omegewa.”

Peko gi onongo obedo ni gin guweko waraga me acel woko.

Obedo mar ma gigonyo ni ni awiny. Jon me 2,6 waconi “man aye mar, ni myero walub cik pa Lubanga; man aye cikke, macalo iwinyo nia I acakki, ni myero wabed ki mar”

Onongo gitye kamede ki tic gi me bedo lukrictayo makun mara ikom rwot ki Jemi mukene onongo tye ame tye karweny arwenya. Labongo paro kit ma ginen gini kwede itic mamegi matek two ame neko jo nongo tye kadongo icwiny kanica gi.

Jemi ma kiket itic;

- 1. Cente ki woro...** *tiyo cente ki miyo jemi pi gangi obedo gin mapire tek.* Ngati moo peke ma neno enoni ki wang wa piny.
Ento ka-ku iedo ryek romo doko miti.
Rac me neno dano tye ka balo gange pi lok aworo.
- 2. Bedo dano ma ki ngeo...** Obedo pi dano mayot “Buli”. Kimito ni gungeye ikin gi kiluwotgi. Pol Lukrictayo mayot gurwenyo berkitgi woko me mito ni luwotgi ngegi ikan ame ging ibedo iye onyo igang kwan.
- 3. Bal me imung;** ... Bal man kigomo dong ngat mangeo peke. Ento Lubanga ngeo.
- 4. Kec cwiny:** .. Pe romo dago ngat mo ci ibedo ki kuc ikwoni. Mano kulu pet were. Roma aroma ki acid me Mutoka makiketoiwi ibao ika gwoko jami. Teki mere okir woko, nyamo bao ni woko ma kiketoiwie ni. Akemoame wanwatyekwede ikom ngat mo mukene momot camo tipu me kwo wa woko.

Lapeny: mara ni pi Kricto pwod tye macalo con ki con ca ma onongo pwod ilare alarani?

V. Gin ma Cango (5)

En omio gin ma cango. Owacigi kit ango ame giromo roco kwede.

En owaci ni;

a). Nipoo (poyo)

Bed ma ipoo wii. Poo wii ki ka ma iaa ki iye/ipoto ki iye.

Wilwic obedo adwogi me tiponi dok cen. Poo ikom gin ma onongo itye ikato iye ikare ame imio cwinyi bot kricto.

Jemi ma aketa itic.

- Poo wii kikit ma yang onongo iwoto kwede ikanica ikare ducu icing cabit lung... ento pe ikare ni...

- Poo wii kikit ame onongo ipwonyo kwede ki Baibul ento pe ikareni.

- Poo wii kikit ma onongo imio kwede acel me apar ento pe ikareni.

- Poo wii kikit ma onongo itiyi ki Lubanga kwede ki yom cwiny... ento pe ikareni.

- Lukrictayo me adada gubedo me bedo imara ki Yecu. Itye mara Kwede?Gin ma nyuto kit lakrictayo obedo mar.

- Matayo 22:37-38. Man en cik madwong.

Ginmoo otime ci ki rwenyo waraga me acaki woko.

b). Nyut

Nyut tereni “ me loko tam-mi” Iloko tam-miikom kwena ame itye kawot iye kin gat matye aloyo kwoni.

Poo wii ci ite nyut ikom bal! Eno-ni tye cik.

Eni obedo kwero balgi. Nyut obedo loke ikwo ni yung ka ma iceto iye.

Kombedi pe iromo. Ipeke kwede teko me nyut. Omyero ibed ki miti pi

Lubanga wek en aye loki.

Cwiny maleng konyi me loke. Ento, yin niwok ki itic omyero iyer me weko miti pa catan kun icako lubo miti pa Lubanga pi kwoni. En owaci “ me tiyo tic ame otimo gini iyi acaki”. Tyeng loke ni omyero wii opoo ikom mara ni me acaki, nyut eka etye loke cen cako mara Yecu.

VI. Adwogi (5)

Yecu mito ni iloke onyo inen can pi adwogi ne.

Atye kabino ci akwanyo gi kun acibo tarani woko ikakare ka ... lanyutman pe obedo bino ne me aryo. Man obedo ngolokop ma bedo ikom kanica. Eni obedo lakwenyakin me ngolokop amalo ame akelo iyi agiki I kanica me Epeco.

Jemi mag kiketo itic.

Kwene kara obedo gang ma mara ki iye otoo? Gang ma mara pe iye obedo gang ma tye ka kwo imac ilobo kany.

Ngo ame jo tye kayenyo ikare ni? Ngati mo me maro gi!

Mara keken en obedo kanic! Kanica ame jo iye maro Rwot ki jo mukene!

Ikare ni: lucilam gumao kan ma kabedo abiro magi onongo tye iye.

ORWENY WOKO! Iyi Lucilam petye mara pi Lubanga onyo pi dano.

Dano romo ye I Baibul, tio tic I kanica

bene tio gin matira ento ci weko mara ne me acaki.

VII. Miyo tam (7)

Ogiko wariga ne kitam ki cike.

Kanica lung omyero winy kwena man.

Cike ame tye ityeng ngi tye bene naka I wariga abicel mukene ca: 2:11, 17, 26, 3:5, 12, 21.

En owaci, “pi ngat ma kiloo”. Cike magi ocawalo bot jo ma guyee.

Ocike kit man: “icamo yat me kwo ame tye ikwogo Pa Lubanga”

Yat me kwo ocalo Waco iyi Acaki 2:9 ipoto me Eden.

Pi bal pa dano yat me lobo rweny woko. Onongo kikwere ni pe camo (Acaki 3:22).

Yat me kwo me polo marii pi naka.(Niyabo 22:2, 14,19).

Yat me kwo obedo lanyut me kwo maperakino.

Kwogo Lubanga tye iwi polo.

Agikki ne:

Ka iweko marani me acel:

Myero kong itam gin ma Yecu otimo ikor yat I kalvari.

Myero kong inen wang Yecu ma oto pi balli.

Omyero ikok botte matek ci inyut, nyut me ada. Myero inen matut I tipu ni.

Omyero ibol jemi lung mareco botte.

Myero iwaci Yecu ni imito dok cen imarani me acel.

Myero itim man icawa ni!

CURA ME 2

KANICA AME WUUNO

KANICA ME SMYRNA

NIYABO 2:8-11

Nyuto:

Mom tye ngatti mo ame ngeo anga ame opito kanica I Smyrna ki awene ame kicako iye. Gwokce jo ame gulokere Icemec odwogo cen gang ci guc-cako gini.

Onyo gwok Paulo ocako ikare ame en tye I Epeco pi mwaki adek pi wot ma mege me tucu jiri me adek ame “Lunyodo me Acia giwinyo lok pa Lubanga” (Tic pa Lukwena 19:10).

Ngati mo mom obedo ki ngec ikom dul pa jo muye manonokki ame tye icamaria nikwanyo ka ni onongo gitye kaneno can malit ame Rwot te cwalo wariga botgi, wariga ma dong cecek maloo iyi wariga abiro, me konyogi ikare matek.

Nen gin ame Rwot owaco bot kanica ame ki wuu-no gi.

I. AUNA UNA BINO BEDO MATYE IYA ILOBO (9-10)

Lukwor pa kanica onongo gi luwanya, lugero, ki gupu gi me balo jammi owongo tye matek. (v.9)

“Angeo auna wu,” Yecu owaci.

Lok me “auna” icawa mukene gonye ni “arem”, ento ber me gonyo ni “gin mapek ame balo” (Morris, TNTC 63).

Obedo cel pa dano ame obalo naka ito ite yec abek (Barclay kanicae 7 36).

Kodi auna kumani obedo pi dano ame onongo tye kaneno can pien ni en tye kwede Yecu!

Oketto can ikomgi pien ni gin lukricitayo.

Auna ibot Gamente

Imwaka 25 A.D. Pol a boma me Acia onongo gitye kapwyem iyi akina gi me nongo dwor kibot laloc me Roma. Woro man oceto naka iboma me camaria.

Tur pa loc obedo matye I boma. Dano guceto kuno ci gi kiro gin makur imac inyim cal ma ki twako atwaka.

Lukricitayo okwero kiro gin makur ni woko.

Gukwero gini bene lwongo Cesar ni Rwot. (Stott pp. 36-37)

Auna kibot lujudaya bene onongo tye marac.

Ocake ki guro Yecu.

Kwo pa Caulo onongo tye me neko lukricitayo lung nikwanyo ka guloke bot Kricito.

Lujudaya guu-une kakamo lung ame en wotto iye me pwoyo lok pa Lubanga.

Buk me Tic pa lukwena ogik ame en tye ite gwok iot I Roma ame lujudayo guketo adot me goba ikome. (Stott p. 38)

Ouno gi iyore angwen apapat:

1. ***Can (v.9)*** can otio kede me uno lukricitayo.

Lok-enoni ilebgi miyo nen kan maleng ni onongo pe obedo gini ka lucan; ento onongo gipe gini ki ginmoo.

Dano ma lacan peke ki gin moo madong; ento ngat mape ki ginmoo nongo pe ki ginmoo kulu. (Yore me lokko 29 (Trench Synonyms 29).

Jo me Camaria onongo gubedo “lucan odoco”.

Pe nongo ni komgi wac me tic, onyo ni cato wil onongo petye aber onyo ni tic pe tye.

Bedo lacan odoco onongo obedo peko bot gi pien ni gin gibedo lukricitayo.

Pe onen maleng tutwal ngo mutimme. Lukricitayo obedo dul pa dano ma rwom gi pe ikan ame gin obedo iye.

Ento dano maleng eni giceto atira naka icato wil gi me wek dano manonok ame pyem kwedegi icato wil loo cuk.

Onyo lukam piri ki Lujudaya I Camaria okwero gini cato wil onyo gi pango lukricitayo magi.

Onyo gukwero note ki dul lucat wil eka ci gurwenyo ticgi pire.

Nen calo lukam piri ma giger mapol ki lujudaya gumwonyo gangi pa lukricitayo (macalo I Jo Eburania 10:14,34).

Akadi kumeno manno, otimme woko, jo maleng me Camaria abedo ki lonyo madwong I polo __macalo “yin ilony”

Ngatti moo myero pe gikoki ni kanica olony icwiny pien ni obedo lucan ijammi. Jo mukene obedo lucan kikabedo aryo noweng (Havner 33).

Ikareni jo mukene pwonyo ni bedo lakricitayo obedo yore acek me cobbo maber, bedo ame ingeye, ki lonyo.

“Lubanga mito ni ibed ngat mulony,” gin gukok. Ngatti moo mom otamo me cukuru cwiny jo me Camaria ni mano ada.

Cul tye itic pi Yecu ento ngatti moo mom bicikke ni eromo culo ibeo ilonyo. Kricito ame olony ocikke ni epe kwede ginmoo keken ame en eromo timo ki lonyo me lobo ni. En opimo lonyo iyore apat.

I lobo ni, jo me Camaria oneno can ki arem moro lung pi bedo “lucan”.

2. **Yet (tyeng 9)** __ Lukricitayo onongo kiyeto gi.

Nying jo ma gugure karacel me Judaya ame gingeo onongo obedo “synagogue meg pa Rwot,” ento kec cwinny ki gero me yet pa dano ma jem ikom kanica pa Kricito omiyo synagogue I camaria odoko gin tic arwot acol, “synagogue acatan”.

Leb jo me judaya omede ameda, kun no giwaci gin lok ame petye ada, ame balo kit ma kanica neno kwede ibeo iloko lok ma areco lung me goba goba.

Lujudaya guceto kun owaco gini ni ki bal aromo abicel (Barclay, Rev DSB 1:98).

- A) Pien lukricitayo owaci kop ma akwako camo kom ngat moo ki mato remo angatmoo, omio lukworgi oniang marac ikom cam pa Rwot me bedo tic me camo kom jo.
- B) Pien Lukricitayo gikwero gini yup me nyuto mar, ki iboc me cem ame obuno wie, ukworgi owaco ni gin gikwero gini tim me rwatte imit.
- C) Pien lukricitayo mito ni jo ma guyee mar Yecu makato onywal gi onyo latoo ma meg, lukworgi gudoto gi ni gibedo gini luket gangi pa jii.
- D) Pien lukricitayo giworo Lubanga amom nen ki gikwero gini cale mogo ame gitwako, lukwor gi odoto gi me bedo ape guyee.
- E) Pien lukricitayo gukwero wango gin mangwece kur inyim cal pa ceasar ki waci ni en obedo rwot, odoto gi me bedo jo ame pe gubedo lugen.
- F) Ki ni pien lukricitayo gipwonyo ni Kricito bino dwogo kede mac me cullo kwor ikom jo lung mape giworo Lubanga, odoto gi me awanga. (Taylor)

Mom tye adot moo ikom adot magi ame nongo obedo ada ento jo maleng me camaria oneno can pirgi kumenno!

Yecu owaci “angeo” jammi ame itye ibeo wunu iye!

“Angeo” gonyo ni Rwot nongo tye kangeyo ada me adot ame oketo ikomgi. Gonyo ni en ongeog gin ame gin onongo gitye obeo iye pien bene obeo iye.

Ka jo ne tye kaneno can pien ni gubedo gini lucan, en ngeo! En obedo labongo ginnmo maloo naka winy, maloo naka jo ma gangi peke, maloo naka ogwang - ogwang me wi got. En oceto iyo eni con! (Taylor)

3. **Buc (10) ...** Lukricitayo kicwalo gi ibuc.

Boma macalo Jerucalem, kacarea, pilipi ki Roma onongo opong ki lukricitayo ame obedo mabuc. (Stott p. 39).

4. **Too (10)**Lukricitayo kiweco gi me too.

Jo me camaria onongo dong gibeo gini ipeki mapol ento en mukene mareco onongo pwod tye kabino.

Ikare enoni gin gukeme ka ki lujemo ame gurumo gi ento ape orii okeme ki auna ma ma luloc guketo ikomgi.

Laloc, Diocletian, ocwalo woko lok me rwenyo nying me “lukricitayo” woko iwi lobo.

Gin mapol kitero gi ibuc, jo mukene gucanne gini naka ito.

Odoko gini cem ingato ki kingabo gi malo ibunga. kirukki gi pyen lee ci oro gwoggi mamegi dwar gi me wek kikilogi.

Kiketo gi imoo ci kicwinyo mac ikomgi macalo toc me caro potti pi kwera akabaka.

Auna ni jo nongo timo obedo onek jo, lutela me Roma, ento cik omio gi twero ibeo igin.

Ngati moo ame onongo ocung iye, owaci ni, en ebedo catan ikome.

Pe ikeng gin mapire tek. Auna ame tye kabino Lubanga tye angeyo. giyubo kan ame agik iye (Ellul 131). Abedo ka pi nino “apar keken” (2:10a).

Jo magonyo tyen lok pe oye gini ikare me cawa ame atero ento gin ducu oye ni, akadi kono ari, pe atero kare mapol.

Pe catan ento Obanga tye kede lok me agikki ikom kop man (Morris, TNTC 64).

En pe aye ni jo mere nen can ame kato kit ame mita mere ye kede. (Taylor)

Dietrich Bonhoffer onwongo obedo akwat me Lutheran ikare me lweny me wilobo me II. En okwero me woro jok ote nekke kun ode adea inino dwe 09/04/1945.

En ocoo ni, “nenno can obedo alama me Akriticayo ikome”. Akwena pebedo malo akato adwongngere.

II. **YECU OCIKE CIK ARYO (10-11)**

Cike magi obedo ngo? Tye kede aryo:

A. ***“Abimii kwo amalo? (v.10).***

B. ***“Too me aryo pe bino wannii? (v.11).***

Cike magi ocung ikom anga ame Yecu obedo.... cike ducu jengngere ikom ipone pa ngat ame ocikke

En owaco ada abic makwako Yecu!

1. ***En agikki ne pe (8)***

Niyabo 1:8.... Acakki ki agikki.

2. ***En obedo laloc (8)*** En oto dok te bedo kwo, layap me too ki mac me kaping tye icinge...1:18, Jo Eburania. 12:14,15 waci ni, En oloo to ki jogi me wek wan wabed angonya ikom lwooro me too.

3. ***En ngeo jami ducu (9)***

“angeo arem ma megi” ...

En ngeo can ame itye ineno.....

En ngei pien itye ki wat aceggi kwede.

4. ***En tye ki loc.... (10)***” ineno can pi nine apar....”

Auna man tye pi kare anonok bene nge ni ***EN TYE ILOC.***

5. ***En tye ki tyen lok... (10)"me temi"***.

Mitii ne tye me lwoko wa. "macalo ryal olonyo I icoto iyi mac malyet, dong mac me auna romo wilo iyee wa ikricito ci kigero kite wa". (Ja. 1:2-4 kede petero me 1: 1:7), (Stott pp. 44-48)

Agikki

"Ngat moo ame tye kede yit, omyero owinyo gin ame Cwiny maleng waco bot kanica" (2:11a).

Kricito mito tam pa ngat acel acel ame owinyo gin ame En owaco bot kanica ma ki ouno (Ellul 127). En olwongo canne maleng pe me bedo ki lwooro, ento ki iyee. ***Ci eni dong, obibedo mene?***

Kanica ame onongo tye kaneno can ame onongo gini wariga imwaki me acel myero gin guyer me winyo onyo pe, ki me cung matek onyo ku.

Iceng abicel kudiko, dwe me aryo 22, A.D. 155, Polici gubino pi Polycarp, lakwat me kanica I Camaria.

Gimake ci kikelle inyim Proconsul, laloc, pien en onongo pe owango gin ma ngwece kur bot Caesar.

Proconsul omito ni: "En omyero ikwong inying Caesar ci kibigonye; Yet Kricito".

"pe ibed ki lwooro ento ki iyee!" Lok pa rwot ma mege ni obedo ka goye iyit Polycarp.

En okwero. Pi mwakki 80 ki 60 ma atio pire, bene pe otimo gin marac ikoma; cakke ningo me an kikwong me kwero kabaka ma olara?

Lukwor ne gucoko yen ikome me wange cucut ento twon yamo matek mukodo ci oneko mac woko.

Lamony ocubo adunu pa Polycarp me wek ikwanyo kwo ne (Stott, Ngo ame Kricito tamo 41).

Polycarp owinyo gin ame Rwot owaco makwako kanicae ame tye kaneno can ci omoko tamme pe me bedo ki lwooro ento ki iyee.

CURA ME 3
KANICA MATYE KAN MATEK KI
MATYE KAN MARAC
KANICA I PERGAMUM
NIYABO 2:12-17

NYUTO

“Tye matek kany”. Pe atwero kwano wange adi ame en owaca ki waci. Romo bedi kaweng ame an alimo ki ka ma an apwonyo lok pa Lubanga iyi lobe 65 iwi lobo.

Naka dako na, Barbara, bene obibedo naka kakimogo mareco iwi lobo eni kun anywako jiri ki pwoonyo lutella.

Inino moo acel onongo watye ikabedo ame lucilam pwod guneko ki ongolo wi dano mo-acel ame obedo lakwat me tucu jiri.

I en mukene, abwot lipit ikom ricac ma-omyero onongo cel-an wa iadunu na ci ocello lawala me motoka ame onongo an atye angewc kwede.

Ikabedo mukenne lulweny me lucilam guciko bom inget an, latella ame ojolo wa pi pwoonye me pitto kanica kiti neke woko cucut.

Lukricitayo iwi lobo lung tye kakwo gini ka matek ki ka marac. Ikareni, lukricitayo gitye kanekogi, wigi gitye kangolo, gitye kagurugi, gangi -gi ki kanica gitye kawango ne woko. Lobo wa deg Yecu Kricito ki lulubbe.

Ikwena man amito ni wanywak ki wu kit ame kan matek ki kan marac nen kwede ikare me cik manyen.

Man onongo I Boma me Pergamum. lukricitayo onongo gitye ikare matek ame kwo iboma onong opong ki tim mareco.

Kanica I Pergamum onongo otye okeme ki lweny me icwil me Baibul ki lok me wilobo.

Kanica I Pergamum onongo gitye gukeme ki lweny me icwil me Baibul ki kop me wilobo.

Onongo gitye onongo gini lyeto ikanica ki iwi lobo me weko icwil me Baibul, rwom ki tek apir.

Onongo tye lupwonye ma lugoba kan moo lung. (Stott p. 49).

Kwo me lobo onongo obedo peko madit. Kwo me lobo onongo opong ki jami ame rweny woko makato jami ame rii matwal. (JM).

Jo Roma 12:2 owaco ni, “kur ilub wunu tam me lobo man, ento weku Lubanga lok tamwu dok manyen, me iniang wunu igin ame Lubanga mito, gin maber, ame yomoro yie, ame roccoro mom iye”.

Tito 2:12 owaco ni, “Winyo ne nono pwoyowa me kwero kite pa dano a mom lwooro Lubanga, ka-acel imit ducu me lobo man, dok pwoyowa me kwoke I kwowa ilobo man, me obed ame kitewa atir, kun olwooro Lubanga”.

Yakobo 1:27, waco ni, “Dini maber odoco amom ki cilomo iye konyo jo mukene me ilobo mom lilogi”.

Jon me 1, 2:15-17 waconi, “Kur imar wunu lobo, kadi gin matye I lobo. Ka ngattmoo maro lobo, mar ikom won nongo mom I yie. Pien gin ducu matye ilobo, macalo mit me komwa me anywalli, par mareco me wang, ki doko kawaka me jami ame otye kede, magi –nono mom oya ibang papo, ento ocake ilobo kany. Lobo tum oko ki miti ne lung; ento ngati mo ma tio gin ame Lubanga mito perakino nakanaka”.

1. NGAT MU OCO WARIGA Yecu Kricito

Wariga ni oa kibot Yecu bot kanica me Pergamum (2:12).

Lakwena Jon obedo dano me lobo ame oco wariga. Kricito oloko ki Jon dong Yecu obedo lacoc ikokome.

En onyutte kene macalo “pala mabit ryo-ryo”. Pala macwiny maleng me cwiny bit ryo-ryo.

Ryo-ryo magi ene:

2. Tung cel me tuguru

Baibul tye ki iponne calo pala. Lok pa Lubanga cobo tam. En ongolo ci bollo tenge juru wa woko. Nyutto balwa. Neko bene pwony me goba.

Jo Eburania 4:12 waco ni, “Pien lok pa Lubanga en gin makwo, dok tio matek, bit bene kato pala bat ame bit ryoryo. En tuco yiwa kero, Kati I kana me tipo ki cwiny orwatte iye, onyo kana me wany nyoo orwatte ki moo me yi cogo, kun poko par ki tam mabeco ki mareco ne matye yi dano.”

Pala mabit ryoryoo kati ki idoge. Niyabo.1:16 waconi, “Icinge lacuc onongo omako lakaltwe abiro, pala lweny ame bit ryoryo okati ki idoge, kun nyime ryeny macalo ceng maryeny matek”.

Yecu obedo lok pa Lubanga. Niyabo. 19:13 waconi, “Oruko bongo ma remo otwak iye, nying ame kilwonge kwede en lok pa Lubanga”.

1. Tung cel me ngollo kop

Ikare ni, pala bat pa Rwot tye me tuguru balwa ki me kelo jo ma gurweny bot Kricito.

Kadi kono kumenno, nino moo acel, PALA BAT okaloko ticce. Obiloke iya ikwena me tuguru ci doko kwena me ngollo kop.

Jon 12:47-48 owaconi, “Ka dano moo winyo loka kun mom kwogo, am pe angolle kop; pien an rik mom abino ka ngolo kop ikom lobo, ento abino pi laro lobo. Ngati moo ma okwera, ame mom winyo loka, tye ngati moo ame obingolle kop; Lok ma dong owaco bino ngolle kop inino me agikki”. (Stott pp. 60-61).

I. BOMA ME PERGAMUM (2:12)

Kanica onongo tye I boma me Pergamum. Ikare ni, boma man tye I Turkey olwongo ni Bergama.

Pergamum onongo obedo kana me lukampiri dwong iye ma-loo. Pergamum tye mayiro 55 yung malo me Camaria.

Boma man tye ibat got otingee puti 1,000 malo. Onongo tye ki ka gwoko bukke malac matero buke 200,000. (JM).

Kom loc a Catan

Yecu owaco tye aryo ni Pergamum obedo “kabedo pa Catan”. Onongo obedo “kana me mac me kapiny tye iye”. (Taylor).

Yecu owaco, “Angeo kana me ibedo iye ki bene angeo kana me Catan bedo iye (tyeng 13). Catan onongo pol I pergamum bene ci loyo ginni. Catan en aye okelo pekki magi lung. (Stott p. 58).

I Jon 12:31 Yecu omio lakwenyakin wa ikom Catan ki teko ne. Yecu olwonge ni “Latin ker me lobo man”.

Lakwena Paulo omio lakwenyakin wa ikom Catan.

Jo Epeco 2:2 owaco ni, “.... pien ikare-naca rik ipot-to wunu yoo mareco me lobo man, kun iwinyo wunu **ngat a maloo twer-mogo matye I dye yamo**, ame en cwiny ame aman tye a tic iyi jo mukwero winyo dog Lubanga”.

I jo Epeco 6:12 Paulo olwonge ni “Laloc me ker ame tye idye yamo”.

Boma me Pergamum onongo tye ki ot lego mapol, ot tyet, keno lam, ki tam mapol ajo ame jem ikom Kricito. Ento, nyutte pa Catan madong nongo dit maloo onongo obedo woro Caesar ame nongo obedo laloc me Roma. (Stott p.59).

Loc pa catan. Obedo lagoba, obedo labwol jo. Obedo ladwar ping ma lagoba. Ladwar ping owaca ni PE oto. En pwod tye kwo iyi akinawa. En obedo cwiny me jo ajem ikom Kricito.

Pergamum onongo obedo ka woro jami abic mapirgi tek bot jo ame pe ye ikom Kricito ikare naca.

1. Zeus ___ en onongo obedo won Lubanga ajo me Grik. Onongo tye got ame bor-re romo putti 1000. Malo iwi got onongo tye keno lam pi woro Lubanga zeus. Kenolam bedo kana me kiguro woko ki got gin opel-loo gini itung ocelle me got aromo por-re malo puti 800.

Kenolam man oromo boma lung. Kenolam man bo-rre malo tye puti 20. Owango mot ma kiyall botte inino ducu pi labang mapapat.

Nen calo bala kom loc ki boma ame olwongo ni Pergamum onongo obedo komloc pa catan. (Taylor).

1. **Asklepios** – onongo obedo lubanga jo me Grik me cango. Jo ya iwi lobo lung me bino nongo cango I ot lego ne.

En onongo obedo lubanga me cango obedo lagoba. Pergamum onongo ngene matek pi ka kwan-nee me cango. (Ladd).

Alama ame nongo nyuto asklepios onongo obedo cal twol. I dye wor twolle mogo ame opwonyo momola iwi jo ame obuto idi ot.

Gin onongo oye gini ni twolle magi obedo lanyut luobanga, asklepios dong ka ogudugi nongo iromo cang. Cako con iboto me Eden twol obedo alama pa catan. (Taylor).

2. **Dionysius** – onongo obedo lubanga me kongo, mon ki wer.

3. **Athene** – onongo obedo lubange me lweny.

4. **Woro Aloc**

Medo ikom lubange magi, onongo tye woro aloc me Roma..... ojemo me Roma.

Pergamum obedo boma ame akwokwong I Asia ame gucako woro laloc. Woro laloc onongo mitte me bedo lawiny bot Roma. Me kwero woro laloc kiteri nip e ibedo lawiny. (Ladd).

Mwakki pyera-ryo wi abongwen ame Kricito pwod pe obino kinywale me Pergamum onongo kimiogi twero me gero ci kijallo ot lego bot Augustus Caesar. Woro laloc onongo guti gi tye I Pergamum. Pi lukricitayo woro Caesar onongo romaroma ki woro catan. Dong, wariga ni kicwalo bot kanica ame cik me catan-ni odio gi. (Stott p. 50-51).

Lyeto onongo odio lukricitayo ikan ame obedo iye naka dinni me gin myero olok ngegi ikom Kricito ci guloke bot lukampiri.

Catan loo kabedo mogo ilobo. Pergamum onongo obedo kebedo acel iye.

III. MOKA AKRICITO (tyeng 13).

Kricito ocako wariga ne kei lok, “Angeo kan ame ibedo iye”. (tyeng 13).

En onongo tye ka waco ni en engeo ni lukricitayo me Pergamum tye gini kan matek bene kan marac. Onongo lukampiri luworo laloc guguru gi idyere.

Yecu ocako ki nywako mokane bot kanica. En opwo kanica pien “***odong iyi ada inyinge. Yin pe ikwero iyee ni***”. (tyeng 13).

Me gwoko jiri me ada obedo gin mapire tek bot Yecu Kricito. Wan omyero pe ka mamare keken, wacanne pire, ento myero bene wacung iyi ada makwako en. (Stott. P. 51).

Wi wariga man obedo ni ada omyero kigwok ci miyo ket rommo jo lung ikare man matekki.

Lukricitayo romo pok-ke itam ijami mapol makwako niyee pa lakricitayo.

Ento akadi amano, tye ADEK me ada pi iyee ame pe oromo rucu.

Jami adek me ada mapirgi tekki obedo ngo?

1. ***Ada ikom Kricito. Kricito obedo Lubanga! Pe oromo rucu ada nono!***

Yecu Kricito obedo anga? Man obedo lapeny mapire tek pi dano lung. KRICITO OBEDO LUBANGA. En obedo Lubangama tye kedwa!

Pe tye poro lok iman. Me kwero ni “Kricito obino ikom” obedo jem ikom Kricito.

Me pwojonyo jiri mukene Akaka pwojonyo ni Yecu en Lubanga ikom ame obedo

RWOT WA KI LALAR obedo gin me kwer.

Jon me 1. 2:22 waco ni, “Anga kara ame lagoba? En ngat ma kwero gite ni Yecu mom Kricito, mano en lakwor pa Kricito, en nongo okwero won ki wod”.

Jon me 1. 4:2 waco ni, “Ibino ngeyo wunu Cwiny Lubanga kit man: cwiny ducu ame tucu ni Yecu Kricito rik obino kun tye kede kom dano, mano Cwiny Lubanga, aco cwiny amom tucu Yecu amannono, mom obedo me Lubanga mano en cwiny lakwor pa Kricito.....”.

2. ***ADA makwako Larre. Pe OROMO rucu ada man.***

Bedo lakricitayo obedo Kricito. Kricito obedo Rwot kede lalar.

Kwo maperakino obedo me ingeyo Yecu Kricito. Jon 17:3 owaco ni, “Man en kwo maperakino: ngeyi yin Lubanga acel me ada, ki ngeyo Yecu Kricito ame yin rik ioro”.

Me ngeye gonyo ni itye ki wat maber ki Yecu Kricito iyi cwinyi.

Jiri tye iye jami adek malube ki jo Korinti me acel 15:1-4.

1. Yecu oto pi balwa. Jo mapol waco ni jiri tye ni “Yecu oto”. PE! Dano weng obitoo. Jiri tye ni **Yecu oto “pi balwa”**.
2. En kiyike. Ilok mukene, en oto ada.
3. En ocer ilyel inino me adek.

Dwong ajo ilobo ye ni yoo me wot ipolo obedo me kwoyo kwo maber. Ka manno tye ada dong pingo wamito Lalar.

Baibul pwonyo ni kar cul ame Lubanga jolo pi balwa obedo “too ame oonyo iye remo”.

Mano en kar cul ame Lubanga jolo. Jo Roma 6:23 waco ni, “Pien ocaro me bal en TOO.....pe kwoyo kwo maber. Pe ITWERO lare piri keni ibeo itic mabeco onyo kwoyo kwo maber. Ada tye ni wan lung obedo obalo bene tye cul pi bal.

Jiri tye ni Kricito oto, oonyo remo ne me culo pi bal ame wan otimo kan ame wan obedo iye. En oto to ame wan omyero otoo. En culo pwod pi bal amyero wan ocul. En oyike ci ocer woko inino me adek.

Petero me acel 1:18-19 kobo ni, “Wun ingeo wunu ni, otyeko lakorowu woko I kite pa kwarowu matyene mom, kun mom olakorowu I gin a balle woko, acalo bala ryal onyo jabu, cite olakorowu ki remo pa Kricito me wel madwong ame rorom ki latin romo ame balloro onyo roccoro mom ikome”.

Petero me acel 2:24 waconi, “En oyeo balwa ikome kene ikom yataria, me wan oto ibal, ci bedo kwo ikite atir. Pi pwodo en, omio icang wunu”.

Kite ango adano lare kewde? Dano myero jol Kricito ikwo ne. Ningo?

Yecu owaco I Marako 1:15, “me nyut ki yee”.

Nyut gonyo ni “me loko tami”. Lok tami ikom anga ame obiwoto me loyo kwoni. Yin itucu ki dogi ni iwoto iyo me bal dong imito ni Yecu Kricito loki ci loyo kwoni.

Pe iromo laro kwoni keni item-mee me loko kwoni. Myero iyee me weko Kricito itiyo tic me loko kwoni. Lapeny tyeni: “Itye iye ni Kricito me loyo kwoni ki loko kwoni?”

Yee gonyoni obedo me yee matut iyi ada makwako Yecu. Dano omyero bed ki “cuny me ye”. Ye icwiny obedo me jalo onyo miyo kwoni bot Kricito.

Omyero iye ni Yecu en Rwot ki En Lalari KEKEN. En pe obedo ka yo keken ento yo acel keken me bedo ame ilara. Yecu keken en aye oto pi bali, giyike ci ocer doki. Yecu keken en malaro! Ento Catan yee man!

Dong, me bedo lakricitayo dano myero **ngut pi balle nee ci jalo kwo ni bot Yecu macalo Rwot.**

Jo Roma 10:9 waconi, “Pien ka itucu giri idogi ni, “Kricito en Rwot”, a kun iyi giri I cwinyi ni Lubanga ocer oko iyi akina a jo muto, ibino larre”.

Baibul pe owaco ni ijol Yecu macalol alarri. En keken obedo lalarwa. En oto pi balwa. Yecu oculo pwod pi balwa. Larre obedo mot me nono ame Yecu omio pi jo ducu.

Baibul owaci ni myero ijal kwoni bot Yecu macalo RWOT ibino larre. Pe romo me iyin iwaco ka ni iye ikom Yecu.

Myero igen Kricito ibeo ijalo kwoni bote.

Abedo yin ya Kricito en maloo kwoni. Mano gin mapire tek ikwo!

3.Ada makwako cillo. Wan pe waromo rucu ada

Ada me adek mapire tek ame pe oromo rucu obedo gin matir.

Ilok mukene, “kite ango ame gikwoyo kwede kwoni ikare ame ijolo ki Kricito”. bedo cillo. (Stott p. 57).

Kwo pa pa lakricitayo tye iye jami aryo:

1. Ngo ame iye iyee ___ makwako dano ki tic pa Yecu Kricito.
2. Kite me kwo _____ kwo me cilo.

Jo mukene tamo ni ka dong gilare woko giromo dok cen ci gicako kwo ibal pien gin dong gilarre woko.

Aco amano, tucu Yecu ite lubo gin marac nongo ikwero Yecu. Ka dano tye ki kodi yee man, nongo dano pe olarre. Wan olaro wa I “bal”. wan otimo bal iyunge ame olarre ento pe ogomo me timo amanono bene pe omio me kwoyo kwo ibal, icol piny kede pi Catan.

Me kwero Yecu ni pe obedo Kricito nongo in ibedo lagoba. Me waconi ingee macalo Rwot ci kwero lubo cik-kee mano bene nongo ibedo lagoba.

Jon me acel 2:4 waconi, “ngat ame waci engee, kun mom gwoko cik-kee, en lagoba, ada bene mom I yie”.

Tyeng 22 waco ni, “Anga kara ame lagoba? En ngat a kwero gire ni Yecu mom Kricito. Mano en lakwor pa Kricito, en nongo okwero won ki wod”.

Boma me Pergamum obedo kabedo ame lukricitayo onongo tye matek ki marac pi lukrcitayo omako ada adek magi.

Onongo tye lakricitayo moro I Pergamum ame nyinge nongo kilwongo ni Antipas. En ongee-nee macalo Antipas lacaden remo.

Antipa lacaden remo

Tyeng 13 waci wa kop ikom Antipas. En onongo obedo adul me kanica.

Wan mom ongeog gin-moo makwake nikwanyo ka nyinge onongo olwongo ni Antipas bene ni en odong ame obedo lagen ikom Kricito nioo naka ito nee.

Pe tek me ngeyo ngo mutim-mee. En nongo owace me wot inyim proconsul (laloc) me kabedo acel ame tye I Pergamum. Onongo obedo lalam dog amd Wong ajo ame giworo Caesar.

Gin ame Antipas nongo timo obedo kiro jami mogo mangwece kur imac kun waconi, “Caesar en Rwot”. En obino gonye.

Akun onongo en otucu ki doge ni Yecu en Rwot.

Jo Pilipi 2:9-11 ame Waco-ni, “Pi mannono, Lubanga omie dit mamalo meicel, dok bene omie nying matye malo makato nying ocele lung, me wek gin ducu matye I polo ki I lobo, anaka gin ducu a tye piny I te lobo, **RUM CONGGI PINY** me woro nying Yecu, leb lung otuc bene ni, Yecu Kricito en Rwot, kun kelli Lubanga won kwogo”.

En ocung matek. Pe oye tucu ni Caesar en rwot. En odoko lacaden remo pi Kricito. (Stott p. 52-53).

Yecu owaco, “Angeo kan ame ibedo iye” Kan ame kom loc pa catan tye iye ento, yin idong iyi ada me nyinga pe ikwero iyee ni I an.....(tyeng 13). Kricito omoko kanica iyore maber ibeo ikobo ni gin pe okwero iyee gi.

iv. LOK PA KRICITO ME KWERA (TYENG 14-15).

Tyeng 14, “Ento atye ki lokmogo manonok ikomi: pien itye ki jo mogo kenyo ame gin gumako pwoy pa Balaam”.

Tyeng 15, “Yin bene kumeno itye ikin dano mogo ame gumako pwoy pa jo Nikolaiti”.

Jo me Nikolaiti ki jo me Balaam tyeng 14-15

Eni onongo obedo dul jo aryo ame onongo gipwoy gini pwoy me goba. Luryeko guyee iyi akin-agi ni dul jo aryo ni onongo gitye ka pwoy gini gin acel. Jo me Nikolaiti onongo bene gitye gini I Epeco.

Gin me acel me poko onongo obedo pwoonyo Balaam.

Balaam onongo obedo ladwar piny ame ododo ne waci I Wel 22:25.

Balak onongo obedo Kabaka me Moab. Moab onongo tye tung kunyao me kulo Jordan. Icarael onongo tye tung Poto ceng. Jo me icarael onongo giceggi ki ngollo nam me donyo ilobo ma ki ciko.

Balak oneno gin ame jo me Icarael otimo ikom jo me Amor en te pango Balaam me ceno rok me Icarael ame onongo giceggi kikato ilobo ma kiciko.

Malubbe ki petero me aryo 2:15 ki Juda 11, Balak omio Balaam, ladwar piny, cente me ceno rok me Icarael. Balaam onongo tye ki bal me woroo.

Ikare weng ame Balaam yabo doge me ceno Icarael, lokke oloke odoko gum.

Balaam dok okati ki neno mukene. Ki en opwoonyo Balak, Kabaka, me miyo jo me Icarael me camo dek ma kiyallo ki jogi me wekgi gutim tim me cot.

Balak onongo kwanyo anyira me Moab me cunu gi ki coo me rok me Icarael. Eno ni, omiogi gubedo timo tim me cot ma wango yi Rwot ci kelo akemo pa Lubanga ikomgi.

Tyeng 14 waco ni, “Balaam Opwoonyo Balak kite me bito jo me Icarael ki ibal nibeo icamo dek ame kiyalo ki jogi ki timo tim me cot. Ngee-ni: Wel 25 ki 31:16.

Neno eno ni obin ocobbe maber. Lubanga opwodo Icarael. Jo 24,000 oto (Wel 25:9). Polgi onongo gubedo lutella. **(Wel 25:4-5).**

Malubbe ki Juda 10-11 jo mukene ikanica kibitogi me donyo ikwo lukampiri me lobo.

Juda 10 – 11 owaci, “Dano eno ni yeto gi ma pe gi giniang iye, cite lakodi gin ame gin gingeo pi lubo kite ame kiketogi kwede, macalo leyi amom ryek, tye katyekogi woko. Gin gubino oneno can bee! **Pien gin giporo yo pa Kain, gurwako wii gi I tammogo ma pe tye kakare pi mito lim bala rik Balaam, dok bene oto woko** pi pyem bala rik Kora”.

Petero ocoko jo ame tye kalubo yo Balaam.

Petero me aryo 2:15-16 waco-ni, “Gin dong guweko yo matir, gurwenyo woko ata. Gin olunyo lubo yoo Balaam wot a Beor, ma rik con maro lim ma enongo pi timo gin marac, ento rik con onongo gijuke pi turo cik. Kany ma mom wace, rik owaci I dwon pa dano, ci juko lapoa ladwarpinnyono”.

I Boma me Pergamum jo mogo onongo gitye ka lubo pwoonyo pa Balaam. Onongo gitye gutimmo gini kwer lukampiri ki timmo tic me abor ento kun nongo gitye kanotte gini I woro ki lukricitayo. (JM).

Balaam obedo lanyut bot jo macwako tic me woro cal jogi ki tim me abor. (Ladd).

Gin me aryo ame poko onongo obedo pwony me goba ajo Nikolaiti.

Pwony a jo me Nikolaiti onongo romaroma ki pwony pa Balaam. Gin ducu guocwako bedo ata ata ki yee ipwony me goba kede bal.

Gin onongo owaco ni macalo dong gilare woko gitye gini agonya me kwo ibal.

Juda 4 owaco-ni, “Pien jo mogo a mom lworu Lubanga gilibe aliba me donyo I “kanica-wa”, jo ame kop ame kingolli rik onyuto con I coc ma naka yam kicoo. Gin guoloko winyo/gum ma Rubanga omiowa odoko tim me tarwang, gukwero Ladit-wa acel keken ame en Rwotwa Yecu Kricito”.

Kanica me Epeco onongo bene gitye gini ki kodi peko no me a jo me Nikolaiti ento malube ki **Niyabo 2:6** “Gin gideg tic a jo Nikolaiti”.

Dong, gin ame gin Kideg I Epeco onongo gicwako I pergamum.

V. RUKU-CAA PA KRICITO (TYENG. 16).

Yecu owaco ni, “Teki mere pe ini ingut, kibino bino boti oyot, ci kiromo kedi I pala lweny me dogu”.

Tyeng 16 __ Kricito olwongo kanica “me nyut”.

Kanica myero pe giye me aa iyi ada adek mapirgi tek pi yee pa lakricitayo.

1. Ada pa Yecu Kricito
2. Ada me Larre
3. Ada me Cilo

Lapor mukene ikom kite ame kanica onongo gitye kacwako poke onongo tye ikanica me Korinti.

Kanica me korinti onongo gucwako amema me kanica ame tye ki bal.

Gin gurucu ada me cilo. Gin gurucu kite ame lakricitayo myero kwo kwede.

Paulo ocoo, “Jenye-wu mom ber. Mom ingeo wunu ni moko aduno romo yenyo omugati kuluu? Kwanyo moko macon woko, me ibed wunu angina me mugati manyen; iyi ada ne gite mom ikomwu”. (**Jo Korinti me acel 5:6-7**).

Kanica pa Kricito me nyut ka en tye ki bal me rucu ada.

Me nyut gonyo ni “me loko tammi”. Gonyo ni me lokko tammi ikom gin ame iyee iye kede kite ame ikwo kwede.

VI. MOT PA KRICITO ADEK BOT JO MUYEE (TYENG 17)

Gi romo me ada ame romoo lweny ikom bal obedo Yecu Kricito ki lok pa Lubanga.

Yecu owaci I Jon 14:3, “An ADA, YOO ki KWO”..... En pe obedo ada ento En ADA. Jemi weng ma Yecu Waco ki tio weng ada.

Yecu Kricito obedo rwomwa pi gin obedo ada. Ka ngattmoo, gin-moo poke ki Yecu, nongo dano nono, tammono, ryeko nono nongo petye ki ada.

Kricito oloko ikom mot bot jo ame oloo bal ki tic marac ci woro gini ada.

Yecu owaco tyeng 17, “Ngat ame oloo, abino miye en ma okano woko, dok bene abino miye gweng malilia matar, ki nying manyen ame ocoo ikom gweng malilia nono, ame ngattmoo mom ngeo, kono ka ngat ame omio bote”.

En omiowa mot adek mapirgi teggo: mano ame kikano, gweng malilia matar ki nying manyen.

Maggi obedo ngo?

Manna okano

Man ma onongo obedo mugati ame mitte tye amcalo moo kic ame Lubanga opito ki Lutino me Icarael ikare ame gitye gini idye tim. (Yaa 18:14ff)

Alubere kede Yaa 16:32-34 kede Jo Eburania 9:4 onwongo tye gulu ame ogwoko iye manna iyia me cikere acalo apowic.

Aco amannono, manna ame okano cung nyutto Yecu Kricito, ogati me kwo. (Lakana 6:31-35, 48-51). Yecu otucu.

Manna okano nyuto gum lung I ngeyo Kricito. (jo Epeco 1:3)

Gweng Alilia Atar

Mom tye ngattoro ame ngeo ngo ame gini obedo.

Acoamano, onwongo obedo tekwaro a Jo Roma me motto jo olanyo ingwec kede gweng alilia atar. Gweng alilia atar kede nying angwec iye.

Man me miye nwongo gi donyo me nono iyi icuban adongo ame lwak oyubo. Obedo anyut me agama pi kwer me agikki a Rwot I polo. (Ladd).

Nying Anyen

Nying ame ngat angeo pe ocoyo ikom gweng ikwanyo ka ngat ame ogamo. Nying anyen atic acalo gidonyo ikwo aperakino. (JM).

Dong, ngat ame acung atek kun pe rucu ateni obino miyo mot.

Dano nono tye kede Yecu. Ka itye kede Yecu itye kede KWO APERAKINO.

Dano atye kede Yecu, tye kede kwo amanni.....kwo ikome opong kede yomcuny kede kuc. En dang abedo kede kwo I Kricito I polo ka en oto. En tye kede manna okano “Yecu” , gweng alilia atar, “Yecu” gi wot I polo kede Nying Anyen I “Yecu”.

Agikki:

Pi mwaki 250 iyunge to, cer, kede tingo Yecu Kricito malo I polo kanica a Kricito obeo iyi auna una apol ibot abumente me Roma.

Mwaki 313 iyunge Kricito, onwongo tye aloc me Roma ame olwongo ni Constantine. En okelo rukuca ame olwongo ni “Cik me Milan” (Edict of Milan) ame ojuko kit auna moro lung ame nwongo oketo ikom okricitayo.

En omoko kite akricitayo me bedo dini me Roma. Adwogi mere onwongo obedo peko bot kanica a Kricito me ateni. Naka olamdong ogoba odoko olamdog okricitayo abongo larre. Naka ka woro jogi odoko kanicae. Naka kwer ame oyalo iye jogi odoko kwer okricitayo.

Kite me akricitayo te lokere iya ibedo kede wat acegi kede Yecu Kricito ibeo ilarre naka idoko dini me lobo. Kanica onyomere kede abumente te doko wibye. (JM).

Adwogi mere tye ni tim me lobo odonyo oko I kanica.

Ikareni kanica tye abeo ipeko atek ame olwongo ni kwo me lobo. Ikareni,kanica apol tye aporolok ikom jami me Baibul apirgi tek kede rukuca me temme me bedo acalo lobo me elok tam ajo apol.

Okwati apol pe dong pwonyo ikom bal, ngolokop, onyo mac me kapiny. Dang pol akanicae ojolo tam alobo me coo kede coo, mon kede mon inyomere. Mom dang oloko gini ikom rwatte ibuto ape inyomo.

Tic a Catan tye me lalo goba kede pwony me goba.

Wan olwongowa me gwoko gin ame omio botwa “jami me iyee ame nwang omio bot jo Acil”. (Temoteo me acel 6:20, Juda 3).

Myero omak ateni magi kede mar. (Stott p. 64).

Gin apire tek pi wan ducu ikareni obedo me cung atek I Kricito akadi naka iyi auna-una. Kricito bino miyowa mot! Mano en cikere mere! En gwoko cikkere. Yin iketo cikereni bang Kricito ite kobo bote, “Rwot, mia kicani me wek acung atek iyi iyeena kede alub yoni ikare ducu”.

CURA ME 4

KANICA OPORO TAM

KANICA ATYE I TUATIRA

NYUT A LAKANA 2:18-29

Nyuto:

Man obedo wariga adong bor aloo iyi akina warigae abiro. Mom tye ngattoro amen geo awene ame kanica man ocakere iye kede nga ame ocako. Akwena Paulo otio I boma Epeco pi mwaki adek onyo cee ocakere ikare nono. (Tic Okwena 19:10).

Ikare ame akwena Paulo otucu jiri I Pilipi (Tic Okwena 16) dano me acel ocako lokere onwongo obedo dako anyinge Ludia. En onwongo oya iboma me Tuatira.

Romo bedi en obedo iyi akina jo apire tek icako kanica kuno.

Abongo paro nga ocako kanica kede awene, onwongo otye kede pekki adwongo. Pekomere nwongo tye ni obedo kanica ame oporolok oko kede.

Gin oyee gini I pwoony me akriticayo ento oye me I lobo donyo I kanica. Ote donyo gini ikwo me lobo ame obong kede bal.

Kanica romo cobo tam a lobo onyo lobo romo cobo tam a kanica.

Wariga man obedo kwena oya ibang Rwot bot kanica ame otye oporolok kede lobo pi kare okato kede pi kare ducu. (Taylor).

1. KricitoAcoc (tyeng 18)

Nga obedo acoc me warigani? Obedo Yecu. Tyeng 18 loko ikom acoc.

En obedo “wot Obanga, ame wange cal I leb mac, kede tyene dang cal I mola ame orudo acil”.

Man obedo lo kame nyuto nga a Yecu Kricito obedo. Tyeng man okobo jami adek akwako Yecu.

Me acel, En obedo “wot Obanga”

Lok “**wot Obanga**” obedo ka kare ame rwom man onen kede I buk me Nyut a Lakana.

Tyeng man nyuto Yecu acalo “**wot Obanga**” . En pe obedo ka alamdok adwong ento obedo angolkop aya imalo. Ngolokop abino ikom kanica man dang Yecu abedo angolkop pien obedo “**wot Obanga**”. (JM).

Lok “**wot Obanga**” nyuto cillo a Kricito. Man gonyo ni En obedo Obanga! En obedo Obanga ikom (Lakana 1:1, 14). En tye kede papo (Lakana 5:18).

Iyi 1:13, Yecu onyuto acalo “**wot Obanga**”. Man keto gupu ibedo mere dano.

Jo Eburania 2:17-18 kobo ni, “Mano en omio en myero odok ame erom aroma kede omego mere I yore lung, me ebed alamdok adwong ame akica dok agen I tic Obanga, me ekwany bal a jo mere oko. Pien en kene rik okanyo can dok obite, en omio en twero kanyo jo ame obitogi”.

Obanga dang olwongo ni “**Papa a Kricito**”. Nyut a Lakana 1:6 kobo ni “Eka te lokowa doko lwak ame en aloo, kun obedo olamdok ame tiyi Obanga mere ame en pappere dang. Kwogo kede twer obed bange nakanakn. Amen.

2:27 kobo ni, “En bino loyogi kede abiro nyonyo, acalo ngat a goo gulli, ngido atitino. Acalo an dang pappa omia twer.

3:5 koboni, “Ngat ame oloo obino ruke kittono iruk atar, dok dang mom abino weyo nyinge I buk me kwo. Abino tuco nyinge **I nyim pappa**, kede I nyim omalaika mere”.

Me aryo, En dang “wange tye calo leb mac”. Kede wange abit en neno jami ducu. Ginnoro mom ponno I nyime.

En tye kede wang a lyel. Wang Yecu nen bala oweko jo kede urra.

Wi petero pe romo wil I wang Yecu ikare ame okwere I worca I paco alamdog adwong aperu En oto.

Baibul koboni En “olokere te neno Petero atir” (Marako 3:5, Luka 22:60-61). (Stott p. 75).

Me adek, En dang “tyene cal I mola ame orudo acil”. Nyut a Lakana 19:15 kobo ni, “En bino nyonno bur biyo olok me vino akomo ager me Obanga Won Twer Ducu”. Man nyuto cilo mere acalo ka En nyobo jo akitegi ogom. (JM).

Kricito angolli obalo ame okwero ngut kop. Petero me acel 4:17 koboni, “Pien kare dong oromo me cako ngolo kop, kun cakere I ot Obanga”.

II. Kanica I boma me Tuatira

Ka wot Obanga ame neno jami ducu oneno kanica ame tye I Tuatira oneno ginnoro ame oyomoro yie.

Tyeng 19 kobo ni kanica onwongo tye kede jami abic apirgi tek anen. Yecu okobo, “Angeo ticwu, marawu, iyeewu, ticwu, kede kanyakino”.

Lok angwen ogiko otweo aryoaryo: dul tic (“tic”) okelo mar, kede kanyakino (“kanyakino”) okelo iyee (Ladd 50).

Obedo mitkom, gupu, kede dul jo acil kede miti atek. Man onwongo obedo kanica ame nwongo pe ka tye kede mitkom ento onwongo dang tye adongo.

Yecu oneno ni otimo gini gin akato kit ame onwongo myero otimigini iyi acaki.

Jo cako tic pi Obanga kede gupu adwong kede mitkom ento momot cako dok cen eka te gik oko. Pe amanno jo me Tuatira!

Kato acawa mom ogikko mitkomgi onyo dwokko cen ticgi pi Rwot.

Pe ni ticgi ocakere aber eka te mede iwot aber ento pi ticgi atek eka dul tic onya pi mwaki.

Gin onwongo pe otye odok cen. Onwongo otye onwogo mitkom oyotoyot.

Onwongo kanica tye awot anyim!

Cenyi Rwot dang romo kobo gin acellono akwako kanicani!

III. Kricito Ongungura (20-21)

Tyeng 20 koboni, “Ento atye I kop man I komi, pwod iweko dako ca, Jejebel, ame lwongere kede ni adwarpiny, kun tye apwonyo omirona kede miyogi gak oko I timo tim me coco kede camo ringo ame oyalli cal jogi”.

Akadi onwongo tye jami apol ame oyomoro yi Yecu I Tuatira, wot Obanga onwongo gigi mogo ame onwongo PE BER!

Iyi kan ate kame nwongo obedo peko bot jo me Tuatira onwongo obedo dako atimmere obedo me jojok ame Yecu olwonge ni “Jejebel”. Dako aber obedo gin aber aloo ilobo ento dako arac obedo gin adong rac aloo ilobo.

Iyi ateni, Jejebel onwongo pe obedo nyige ikokome. Rwot omiye nying pe Cik Acon dako ker ame otelo icarael iworu jok kede tim me coco pien dako man ocikkere metyeko kanica me Tuatira acalo Jejebel otyeko kede Icarael.

En rabbere ni ebedo adwarpiny, alok pi Obanga, ento timo ticcere kede ryeko a catan, “imung atut” I lobo me cal piny (2:24).

En onwongo pwonyo ngo? Ngat angeo pe ento jo neno adwogi mere ikom jo ame lubbe.

“kede pwonyere otelo omirona itim me coco kede camo dek ame oyalli cal jogi” (2:20).

I mwakki me acel jo ame otimo gini cato wil acellono oyubere gini ote bino gini karacel.

Boma onwongo tye kede adul jo me cato wil apapat obino gini karacel.

Onwongo tye adul jo ame tedo ogati, jo ame tio I ryal, otii bongo, otii amuk (waro), ocwe wici, ocwee jami kede lobo, kede oling jami. (Stott p. 65).

Onungo tye dul/ iryonget ajo oted ogati, okwoc, olok jami, oling jami kede ocwec. Onwongo tye iryonget pi kodi catto wil lung.

I Tuatira iryongette maggi onwongo otek ame acat willoro ame pwod okato akata pe romo timo aber onyo timo ginnoro keken atwal te wok, nikwanyo ka obedo ite iryongettoro acel. Me kwero bedo ite iryonget nwongo itye ingwalo/ideyo cato wil.

Jo apol otamo ni pwony a Jejebel onwongo kede ginnoro akwako I ryonget me cato wil ame onwongo tye odoo atek I Tuatira. I ryongete magi onwongo pen yen.

Jo me I ryonget okelo peko bot okricitayo, agadi amanno, pien tic me I ryonget onwongo tye iye woro cal jogi.

Cokkere me I ryonget cakere kede lego kede yallo obangegi.

Icuban me kare ikare cakere dang iyo acellono, kede lego bot obangagi ote lubo kede yero ringo abeco kede kongo amit aloo.

Icuban man timmere iyore arac iyore me gero kede awigi orucere ame colpiny kede tim me coco en nwongo tye atimmere (Taylor).

Kongo kede mon onwongo tye adwong. Kongo tye me nono eka mon nwongo tye amito tim me coco. Ka a kricitayo onotte kede gi iyi iryongetgi, tere ni en myero ye porolok kede okampiri magi. Cenyi en notte kedgi ya pe?

Ce mogo Jejebel opwonyo okricitayo me Tuatira ni peko moro pe me notte kede okampiri magi iyi I ryongetgi apapat.

Onyo ce okoboni obedo “yore anyen” me neno kwo. Yore anyenni onwongo obedo acel ame leyo en adin, neno acon pi kwo. “Neno anyen” pi kwo onwongo tye oromo.

Akadi nwongo ni icuban kede kwere magi romo miyo okricitayo agoro poto I bal, myero beddi en okobo nipe awano jo atek, jo oyee oteggoo notte kede I ryonget magi kun onette gini dang ikwer okampiri.

Ento ryeko a Jejebel me tic me coco omio bedo ayot me timo bal te yabo dogola me coco kede peko I cuny.

Yecu opwonyo lokmagi pi kanica me Tuatira pien gin onwongo obedo okica tutwal kede dako man, Jejebel. Yecu okobo, “atye kede kop man ikomi: I yeyi wunu dako nono Jejebel!” (2:20).

Jejebel me Tuarira oto oko imwakki me acel okato ento ticcere me porokop kede lobo pwod tye naka ikareni.

Iyi ateni, yo a Jejebel tye atic atek ikare ni akato kare okato con. Ryeko me porokop obalo kanica lung. (Taylor).

Ikareni, kanicae okene tucuni butu-aluc mom obedo bal.

Otuc jiri okene pe oye ni apokapoka tye iyi akina Allah kede Obanga me Baibul.

Otuc jiri okene otucu kwena me goba me larre. Jo okene tucu lare kede tic.

Kanicae okene ogwoko gini ngat ame otimo tim me jojok.

Kanicae okene yeyi akwat onyo otellagi me kwalo mot me kanica me tiyo ticgi apirgi.

Obedo gini ite tyen Jejebel ote pwonyo gini ryeko mere me bedo owor cal jogi!

III. AKWENYAKIN A KRICITO! 2:21-23

Rii I ngolokop Obanga gonyo ni aride pi Jejebel ingut. Ento en okwero.

Aman, ginnoro dong mom odong pire nikwanyo ngolokop. Anyim a Jejebel onwongo dong ogik.

En dong okomo te wot ikabuto me tim me jojok; wot Obanga oryeme te wot ikabuto me litkom (Ladd 52).

Ikwanyo ka okwena mere ongut (Morris TNTC 72), Rwot romo goyogi kede can a mom gik eka ote tyeko gi kede to!

Kricito omito ni man obed me pwony bot kanica lung nimano yo me porolok kelo balo!

Rwot mito ni jo mere lung pwonyere ikom apor ibot Jejebel kede Tuatira ni “pe iromo timo bal ite bwot iye!

Wek akricitayo, akricitayo moro keken, kwany pwony a Jejebel eka te tiyo mittere, ngolokop ame Kricito oketo ikome kede olubbe I Tuatira bino poto ikome!

IV. GIN A KRICITO MITO! 2:24-25

Ngo ame Rwot mito ibot jo ame Jejebel mom obwologi, ame mom oye gini ipwonyere, ame mom onge “imung atut” a catan? En oketo yec okene ikomgi akato me mako oyot iyee acon kede gwoko cilogi ikwanyo ka edwogo!

Manno en gin ame En pwod tye amito ibot jo mere ikareni! Gwok iyee eka ite gwoko kwoni acil!

V. CIKKERE A KRICITO! 2:26-28

Pi jo ame lung ame tero yitgi ilwongo mere me cung iyi ateni kede kwo me cilo, Yecu ociko jami aryo.

“amiye twero me loyo lobo, me loyogi kede abiro me nyonyo eka ote ngingido atitino acalo acwe jami, acalo pappa omia twer; an amiye acer me odiko!”

Acer me odiko obedo acakki me ibai. Colpiny okampiri ame onwongo ogurugi dyere cok i to.

Tucu abiro me nyonyo kede gulu oto romo geco mannono ni, ka otec nyonyo onyo ocwe jami omio okricitayo peko moro icawani, nino anyen onwongo tye abino.

I nino anyennonon, karacel kede Yecu, jo oyee aloyo teko nono lung ame onwongo obedo unogi. Onwongo obedo kare a Jejebel. Pwod dang romo bedo nino mere dang.

Ento nino a Kricito abino ibai. Eka lero me nino ape tum amiyo anen aler me wek jo lung nen ni onwongo mom tye ginnoro opore ilobo ame oromo porolok pire!!!

Agikki

Pe tye yore moro aber ame oromo giko kede kwena man aber akato yore ame Rwot otimo kede! “Ngat ame tye kede yit, myero winy gin ame cuny kobo bot kanicae” (2:29).

Yecu omio obedo atek me niango neno mere. Pe inen alangeti onyo dano ame obedo ipom iyungi. Nene pirikeni!

Yin iporokop?

Ibedo wot iyo arac ikwoni me a kricitayo icwil kede tugurucuny?

Itunu kan ame mom cil eka ite notte kede lobo I langetti?

Ka amannon, Kricito tye alwongi me ngut tinnini!

CURA ME 5

KANICA OTO

KANICA I CARADIC

NYUT A LAKANA 3:1-6

NYUTO

Kong itam kit ame kan ame tye nono dit kede? Kong iwot ooko iwor acel ite neno acer atye malo. Kit ame acer bor kede lobo? Opim ping opimo bor a lero pi mwakki. Lero pi mwoka acel kite ame lero woto kede pi mwoka acel.

Lero woto oyotoyot tutwal. Lero woto pi mayiro 299,460 pi gweye acawa pe pi cawa acel. Ka pi gweye acawa keken lero woto pi mayiro 299,460.

Kong itam lero romo wot abor arommene pi mwoka acel! Ingeo kit abor arommene ame lero romo wot iye pi mwoka acel? Agam tye ni lero wot pi mayiro tutulurubum apar inwoka acel.

Ka acer , lero 30 pi mwakki oto atero mwaki 30 me ilero owot ilobo. Lero romo mede icaro piny alokki ginnoro pe olokere.

Olungtuke, pe iromo ngeyo ni acer onwongo pe ikwanyo iyunge mwaki 30 ame lero dong pe tye aryeny I lobo.

Man kit ame pol a kanica tye kede. Oto gini oko I cuny ento pwod otye oticgini. I ooko onen kwo ento iyie oto oko. (MacArthur).

Kanica I boma me caradic tye kitti. En onwongo tye kwo I ooko ento I cuny oto oko iyie.

Wariga bot kanica me boma me caradic onwongo obedo wariga aniang iye yot aloo iwarigae abiro lung.

1. Boma _____ Caradic

Caradic onwongo tye kede abaka ame onwongo ngeye tutwal. Nyinge onwongo olwongo ni Croesus ame oloo loc pi mwakki 500 ame Yecu onwongo pwod pe onywalo cakkere 560-547.

Ikare me loccere, boma odoo. Caradic onwongo obedo boma me Ludia ame aman obedo Turkey.

Caradic onwongo tye malo iwi got adit. Onwongo buge tye ilangete adek ame yito onwongo tek. Tu anyaralum onwongo tye kannoro ading ame bur pe iye dano romo beo ikano me donyo I boma. Ento, boma onwongo ocelo atek me gengo okwor me donyo iye.

Pi bur ame okunyere pire kene onwongo otye gini kede gwok aber cunyi te bedo atek kun otamo gini ni mom tye ngattoro ame romo loyogi.

Akadi amanno, I mwaka 540 B.C. Cyrus ateka ame nwongo obedo abaka ajo me Grik, Antiochus ateka.

Pi mwaki mogo, boma ocaoko doo kun ocaoko boma anyen I te got aceggi. Mwakki apar wie abiro iyunge nywalle a Yecu oyeyeng oyengo piny te ballo boma oko.

Ikare ame buk me Nyut a Lakana ocoo boma ocer te doko olonyo pi catto wil. Onwongo otye kede ocat will adoo apol I boma naca.

Caradic onwongo obong kede onywalli me ojudaya. Gin obedo tero gi kunaca kun nwongo abaka Cyrus loo gi. Man odwaropiny ikome I Obadia 1:20-21. (Welton, niango kanicae abiro I Nyut a Lakana)

Ikare ame okwena obino, onwongo dong ojudaya tye kede icwil me cik acon. Dong, onwongo otye oyenyo gini a lar. Kwena okwena onwongo tye ni Yecu en Alar.

II. ACOC (3:1)

Yecu obedo acoc, "En ame tye kede cuny Obanga abiro kede acer abiro". Cuny Obanga abiro nyuto Cuny acil eka acer abiro nyuto otela me kanica abiro.

Cuny Acil nyut Yecu I kanica.

En aloc adwong. En aye loo.

Kanica onwongo oto oko I cuny. En onwongo mito KWO..... KWO a YECU iyigi ame Cuny Acil keken en amio.

Gin otio atek. Yecu okobo, "Angeo ticwa". Ento onwongo peko adit tye.

III. AJUKKE (TYENG 1)

Mwakki apar wie abiro ame Kricito pwod pe onywalo, oyeyeng atek oyengo boma. Ka olok icuny, kanica oyengere acalo boma ikare me oyeyeng.

Abongo paro ni onwongo obedo ocan me cuny, onwongo otye gini kede apor aber I boma. Pwony me goba onwongo pe I kanica. Kanica onwongo tye alac. Onwongo otye gini kede cente, diro kede jo. (Stott p. 82).

Tyeng acel koboni, "Angeo ticwu; itye wunu kede tyen lok amiyo wu ibedo kwo ento ito wunu oko".

Aco amano, nenowa iooko pe okobo ododo ducu dang romo bwolli.

Kanica nen bala tye kwo ento iyi ateni I cuny oto oko.

Camwiri me acel 16:7 koboni, "Rwot pe neno jami kit ame dano neno kede. Dano neno kit ame jami nen keke iooko, ento Rwot neno cuny". En ngeo miti iyie kede tam me cunyi kede adammi.

I cura 16 me buk ongolkop icik acon okwano ododo ikom loomoro ame nyinge Camucon. En otimo jami adoo ikwo mere. En oneko ingato kede cinge. Oneko okworrere 1,000 inino acel keken kun otio kede cogo cwak kana keken acalo gi lwenyere. En onwongo obedo lon atek aloo iwi lobo lung.

Imung me teko mere onwongo tye iyer wie. Onywallere ojalle bot Rwot ikare ame onywalle ote cikkere mom me lyelo yer wie

En te rwate kede dako ame obedo akampiri. Nyinge onwongo olwongo ni Delila. En te kwero Obanga. En te bwolle me kobe imung me teko mere.

Iwor acel en te kobbe. En te lyello wie oko ikare ame en onino oko.

En te lwongo okwor I kema ote gure dyere. En oya malo ento pe ongeo ni erwenyo teko mere oko. En oyu bun me acel me neko akwor ento teko onwongo pe iye. Onen iooko calo onwongo tek. Ringo kome onwongo ongwel ento teko onwongo pe iye pi bal.

Ote kete iot buc acol icuc. Otero abiro me nyonyo alyet ote gollo kede tong wange oko. Wange te to oko. En onwongo goro. En onwongo pe tye awot kede Obanga.

Ento, iyi agikki mere en okok bot Obanga. En ongut te lokere bot Rwot eka Obanga te gamo lego mere eka ote miye dok aride pi tyenno me aryo. Kanica ni onwongo tye calo camucon. Ikare moro acel onwongo otye kwo dang aber.

Onwongo gi otek. Ento icawani oto oko icuny.

Kitegi me bedo kanica ame onwongo tye kwo obedo goba. Goba. Abwolla.

Ateni akop onwongo tye ni gin oto oko icuny.

Adwarpiny Icaya me cik acon okoboni, “Joni obino gini acegi keda kede doggi, oworagini kede del doggi, ento cunyi bor keda”. (Icaya 29:13).

Leb aber otio kede ikodi timmereni obedo “Amia”. Lok me amia gonyo ni “atuku” atuku obedo dano ame miye me bedo ngatoro I goga. Miye obedo me miye ni ginnoro tye akome kede ateni akun nwongo iyi ateni nwongo obedo goba.

Dong, kanica ni obedo alama me kanica lung ame oto ikare lung iyi ododo ni.

Nen kanica ni. Tye kwo icuny ya oto oko?

IV. MOKKA (TYENG 4)

Akadi amanno, jo ducu onwongo pe oto icuny.

Tyeng 4 koboni, “Kadi bed amanno, pwod itye kede jo anonokkoro I Caradic, ame mom ru olilo rukgi. Gin obino wot karacel kede kun oruko ruk atar pien gin oromo”.

Iyi ateni kanica myero pe bed ka kede “Kite” me bedo kwo ento myero I bed kwo me ATENI.

Lokme “lilo” gonyo ni “omakere”, “me lilo”, “me wiro”, onyo “me ballo”.

Bongo nyuto “kite’ ame tye I Baibul. Icaya 64:6 koboni, “Wan dong odoko jo ame cik ogengo, ginnoro lung ame wan otimo ame wan oneno ni atira rom gire aroma ibongo ame ocido oko I gigi mogo me kwer. Wan lung dong oner oko calo pot yat, timwa areco dong kolowa calo yamo”.

Jo obedo ogen gin jo abino I nyim Obanga kede bongo acil pien gin mom olilo komgi.

Yecu okoboni gin owot kede I ruk atar, pien gin opore.

Mano nyuto cilo kede cilo ame Kricito miyo bot jo obedo ogen.

(MacArthur).

V. RUKKUCA (TYENG 3:2 (a) kede 3)

Yecu omio gi yore abic me dwogo kwo me cuny.

Me acel, En okobigi me “ya malo”. En okoboni, “ya malo ite miyo teko ikom jami mogo ame pwod odong ame oceggi ito....” Man pe ru obedo cawa me iloko Obanga yungei.

En tye akobo ni inino oko en tye amito ni “ico oko”. Gin onwongo otye acalo boma pi mwaki apol ame obedo gini kede tek cuny eka I yunge okwor gi ocobogi te loyo gi. Rwot abino ame gin mon omyeko En bino ngoligi kop. (Patterson).

Me aryo, En okobi gi me “miyo teko bot jami ame odong, ame cegi to”. Acaki obedo wot ooko. Myero imi mac mede ilyel dokki.

Me adek En okobi jo obedo ogen me “poyo gin ame I gamo kede iwinyo; ite winyo doge kun ingut”. Ileb okene, gin myero olokere me winyo Rwot kede olokere pi ateni me lok Obanga. Myero ilokere wunu me tiyo tic a Rwot pien gin omaro Rwot dang omito ni jo orweny larre.

Me angwen, En okobi gi me ngut. Ngut tereni me “loko tammi”. Gonyo ni me “lokere”. Ka ame itye iwot iyo ite boyo ni itye iwot tung arac itimo ngo? Ilokere oko. Mano obedo ngut!

VI. ADWOGI MERE (TYENG 3-5)

Me acel, tye adwogi pi jo ape obedo ogen. Man pi jo ame pe angut ote lokere dwogo bot Rwot. Ityeng adek En okoboni, “K ape ico abino calo akwo, dang pe ingeyo cawa ame abino iye bangi.” Man gonyo ngolokop! Me aryo, tye dang adwogi aber pi jo agen. Tyeng abic koboni, “Ngat ame oloo bino, calo gin, obino rukkogi ibongo atar. Pe abino weyo nyingi ibuk ento abino tucu nyinge but pappo kede omalaika mere”.

Man pe obedo bura. Man obedo cikere. Ka nyingi tye I buk me kwo, En pe bino weyo oko. Manno en gin ame onwongo tye apwonyo ityeng man. En pe tye amiyo bura me weyo nying jo oyee oko I buk me kwo. Iyi ateni, ka ngattoro koboni en ebedo a kriticatayo eka te poto oko te lokko nge bot Rwot, Obanga bino twenyo dano nono acalo pappo aber ame twenyo atinnere ka okwero winyo doge. Pappo aber mom ryemo atinnere ipaco

ka okwero winyo dogge. En twenye pien nwongo obedo atin. Romaroma kede Obanga.

Akadi amanno, ka dano kobo ni en ebedo a kriticayo kun loko nge bot Rwot pe dang te twenyere te dang kwero ngut oko, ateni dong tye ni nwongo en pe olare. Myero bed en otammo atama ni loki en ebedo a kriticayo ento iyi ateni nwongo pe obedo. Kwan Jo Eburania 12:5-8. Ityeng man tye akobo ni Obanga tye acikere bot jo oyee ni nying pe bino yaa I buk me kwo. En bino tucu nyingi bot pappo kede Omalaika mere.

Agikki.

Wariga bot kanica me Caradic ogik acolo owotte mere. En ocukuru cuny jo me winyo kede tammere me ryeko kede cikere.

En okobo, “Ngat ame tye kede yit wek en winy gin ame Cuny Acil kobo bot kanica”.

CURA ME 7

KANICA AMOMOR

LAODIKIA.....NYUT A LAKANA

3:14-22

Nyuto.

Mom tye ngattoro ame ngeo awenne onyo ikare ame jiri owoto kede I Laodikia onyo kite ame kanica oketo kede lwite kunaca. Akwena Paulo ongeo kanica me Laodikia aber me icel. I kare ame en onwongo tye ibuc I Roma En oco wariga banggi.

En okobo man I jo Kolocai 4:16. Tyeng kobo ni, “Ka waraga man dong otyeko kwano oko I akinawu, myero imi wunu kwan dang bang lwak jo oye Kricito a tye I Laodikia; wun dang kwan wunu waraga oya I Laodikia.”

En onyuto kanica man tyen angwen I waraga mere bang jo Kolocai (kol 2:1; 4:13, 16). En cwalligi waraga ame en onwongo obedo abuc I Roma (kol 4:16). Waraga nono obin orweny oko.

Akwena Paulo ongego kanica ame onwongo tye I Laodikia, acalo abuc I Roma.

Ame en onwongo ceggi ito en ocoo nipe elimo kunaca ikome (kol 2:1), dang petye gin anyuto ni en owoto kunaca.

Kar ngat ace lame onwongo kubbere kede Laodikia onwongo obedo Epapira (kol 4:12-13). Epapira otio kuno kede I boma aceggi kede kolocai kede Kerapoli, dang nen bala en ocalo kanica ika bedo adek man lung.

Iyi agikki me kare me mwakki me acel a kriticayo kanica atye I Laodikia odoko kanica arac. Odoko gini owac kom kun owinyo aber.

Onwongo konyere pe I Loc Obanga.

Kanica me Laodikia onwongo ope kede peko me cente. Onwongo olony gini atek dang otye kede cente adwong.

Pien onwongo olony gini, onwongo oyeng gini kede gin ame otye kede kede jami ame otimo gini. Gin owinyo ni dong otye gini kede jami ducu.

Bedo kanica akome wac pe obedo peko pi kanica ame olony keken.

Kanica myero pe lony me doko owac kom eka te rwenyo maccere oko pi Kricito. Gin ame en myero tim obedo me yeng oko kede gin otye kede eka ote doko owac kom mac Obanga bino ya oko. (Taylor).

Gin ango ame ikobo bang kanica ame orweny maccere oko, mara kede miti pi Kricito? Waraga bang Laodikia nit ye kede kwena a Rwot bang kanica ame orweny mac gi oko. Waraga man tye pi kanica lung abongo paro nga agin

obedo onyo kwene ame otye iye. Kanica ni orwenyo mac, mara kede miti pi Kricito oko. I odoko angic kede irwenyo marani kede miti pi Kricito. Ka amanno, waraga man tye piri!

1. ACOO WARAGA 3:14

“Magi en lok a AMEN, agen, kede ngat oneno, aloo cwec Obanga”.

Yecu en ocoo waraga man dang onyutte pire kene I rwom adek amalo me I cel.

A. Me acel, okoboni En ebedo AMEN.

Man obedo rwom ame otio kede ka kunaca keken. Rwom me AMEN gonyoni “ateni”. Ginnoro keken ame Obanga kobo obedo ateni. Jo Korinti me 2. 1:20 kobo ikom Yecu, “I en gin ame Obanga ociko ni etimo lung ocobere I kome. Mano en gin omio wan okobo AMEN I Yecu Kricito pi miyo Obanga kwogo”.

Cikkere lung I cik acon me timo kica, kica, mara, ber kit, dwar, gen kede kwo aperakino lung tye I Yecu Kricito..... Kwo mere, to pi bal kede cerrere. En obedo AMEN pien En aye moko cikkere Obanga lung. (MacArthur).

B. Me aryo, En onyuto acelo ngat agene kede ngat oneno.

En kobo ateni. En genne. En cil. En tye aber.

Iromo ye ikop a Yecu. En obedo “yo, ateni, kede kwo” (Lakana 14:6). (MacArthur).

C. Onyutte acalo “acakki cwec Obanga”.

Man PE tere ni en obedo dano me ace lame ocako cweyo acalo dul opwonye mogo pwonyo ka otye opwonyo gini jiri me goba. Lok me “acakki” gonyo ni “KAN AME GINO OYA IYE” pi jammi lung ame ocweo.(Ladd)

Pi mano, tyeng man gonyo ni Yecu obedo kan ame cwec oya iye.

En obedo acwec pe ngat ame ocweo. Tyeng man gonyo ni “acakki me jammi lung ame onwongo ocweo Yecu en ocweo”. (Patterson).

Lakana 1:3 koboni, “Jami ducu rik ocako bedo tye pire, mom tye ginnoro ame ocako bedo tye abongo en”.

Jo Eburania 1:2 koboni, “ento I kare icen-ni en dong okobo kedwa I wode. Jami lung ame tye Obanga rik otio pi twer a wode, ame En rik oyiko ni myero bed won jami lung”.

Opwonye mogo ogoba okwero gini ni Yecu obedo Obanga. Gin okobo ni Yecu ocweo acwea pe obedo acwec.

Jo kolocai 1:15-20 koboni, “Kricito obedo cal ame nyuto Obanga a mom nen, atin kao me gin Obanga oketo lung; pien jami lung alunga rik oketo pi twerrere, gin a tye I polo kede gin a tye I wi lobo, gin a nen kede gin a mom nen, naka wegi kome me loc, kede wegi ditto, kede oloc, kede wegi twer, jami ducu rik oketo pi twerrere dok dang pire.....”

II. AKWENYAKIN 3:15-16

“An angeo ticci ducu. Yin mom ingic, mom dang ilyet gire. Onwongo twero bedo ber kono ingic onyo ilyet. Pi bedoni amomor, kun mom ilyet mom ingic dang, abino nguli gira oko I doga.”

Yecu okobo I Matayo 7:16, “Ibino wunu ngeyogi I kom nyiggi”.

Pi mannonno, tic nguto ateni angattoro.

Man gonyo ngo ka en okobo ni twara-twara onwongo ibed alyet onyo a ngic ikato ibedo amomor?

Me I yin I niang I tyeng man myero I nge ni en tye aporo kede pii me boma me Laodikia kede boma ame onwongo tye aceggi.

Boma acel onwongo obedo Kolocai ame onwongo borrhere romo mayiro 16.

Kolocai onwongo ngeye pi pii angic ame ya I got. Onwongo tye aporo kede pii me amata.

Boma okenne obedo kerapoli ame borrhere onwongo tye mayiro 8. Onwongo ngeye pi pii alyet ame tye iye.

Jo ya I kabedo apol me bino lwokere I pii a lyetti kede gen me cang ikom two me del kom kede arem me wang nyor.

Boma aryo ni lung onwongo tye kede pii aber. Ento gin okubo pii gi I Laodikia te miyo pii doko amomor.

Aco, Laodikia onwongo ngeye pi pii gi amomor ame onwongo mom ber.

Jo lung maro me mato pii angic aber kede lwokere kede pii a lyet.

Pii me Laodikiaonwongo pe ber me amata. Onwongo pe ngic aber me amatta onyo lyet ame cango two ikom jo. (Patterson). Onwongo obedo pii arac.

Yecu oporo kanica kede pii amomor. Onwongo pe mit ame En onwongo tye atera me ngulo gi oko ooko I dogge.

III. PEKO 3:17

“Yin ikobo ni an gira a won abar, an dong alony oko, mom dong tye ginnoro ame amito aco kono mom ingeo ni yin ngat ame piny oloo, icono jo, yin acan, wangi oto, ibedo onoro.”

Laodikia onwongo ngeye Dang pire tek pi tyen lok adek magi.

Me acel, onwongo obedo boma ame ogwoko iye cente. Man gonyoni onwongo lonyo dwong kunaca. Mwakki pyerabichel wie acel ame Yecu peru onywalo oyeyeng oyengogi. Onwongo gi olony ame pe oye me gamo cente ibot abumente me roppo boma. Onwongo otye gini kede ka galo wang, lek tuko adit, kede ka ryeyo ler ame ka lwok tye iye. (Welton).

Akadi amanno, tyeng man koboni, akadi onwongo otamo ni olony onwongo pe otye olok gini I cuny. Onwongo pe ongeogini ni piny oloo gi. Obedo ocan, onwongo tamgi obedo me goba ikomgi kengi.

Me aryo, onwongo ongeye gini pi cukul me kwano dakatal ame oyubo yat aburu ame olwongo ni “Phrygian”. Buru mere onwongo otio kede me yubo yat me wang. (Ladd).

Jo ame woto I kwoyo ame ceng ryeny atir iwanggi kede yamo akodo atek mito yat man me cango wanggi.

Aco, I cuny wanggi onwongo oto.

Me adek, onwongo ongeye gini pi bongo pamma acol acil otio kede me yubo bongi kede kapet. Aco I tyeng man kobo ni I cuny onwongo otye gini onoro.

Kanica pe niang gini kit ame otye otimo gini kede I cuny.

IV. TAM 3:18-20

Tam me acel tye I tyeng 18 ame koboni, “Pi manno amii ryeko me wilo I banga jabu acil ame olio I mac, me ite doko alonyo, wil dang I banga bonggi atar me arukani me wumo lewic me bedoni onoro kur nen, kede dok yattoro me awira I wangi, me inen piny.”

Yecu okbbi gi me wilo jami adek: jabu, bonggi atar, yat me wanggi.

Me acel, gin omito jabu ame onwongo tye agonya I bal. jabu nyuto lonyo I lare.

Me aryo, gin me wilo bonggi atar. Man obedo alama me tic aber ame bino kede lare. Wan pe olare pi tic aber ento tic aber bino bedo nyig me larewa.

Me adek, Kricito omio gi yat me wiro wanggi me wekgi onen piny. Gin omito ni wanggi yabbere te cang. (MacArthur).

Tam me aryo tye ityeng me 19 ame koboni, “An gira agoo jo ame amaro, apwonyogi; myero dong iket teko, ingut oko.”

Nge ni otio kede lok me “goyo kede pwnyo”. Man pe obedo agoc ager. Lok me pwnyo gonyoni “me kobbi, pwnyi, tweyo”. (Patterson). Bedo bala pwnyo atin ka en otimo bal me timo gin a tira. I timo pien nwongo I maro atin. Yecu tye akobo ni pien emarogi en epwonyogi.

Jo Eburania 12:5 koboni, “Woda, kur ica pwony a Rwot; ka en ogoi, kur cunyi poti. Pien Rwot pwonyo jo a en maro, pwodo atin acel acel ame egamo.”

Tam me adek tye ityeng 19 ame koboni, myero gin ongut.

Ngut gonyo ni “me lokkere” . ka ipoo ite nwongo ni itye I wot tung a pat ite lokere cako wot tung okenne.

Tam me angwen tye ityeng 20 ame koboni, “Nen, acung I doggola kun atwomo. Ka ce ngattoro owinyo dwona, eka te yabo doggola, abino katto bange, eka ate cem kede kun en dang cemo keda.”

Opiricayo ocao Yecu me cem kede oballo.

(Luka 15:2). Petero dang ocao me cem kede orok. (Tic 11:3).

Pingo omio ocaogi? Pien me wot tunga angattoro ite cem kede mano nyuto bedo owote atek tutwal.

Wat I akina Yecu kede kanica oturo oko. (Patterson).

Aman, wan oneno Kricito I doggola kun twomo. En tye amito donyo iyie te roco note karacel kede wat. Akadi amano, en pe adiyee me timo amano. En myero ojolle. Ngattoro myero yab doggola en te donyo I yie.

Ka en odonyo iyie, en abedo kede wat aber kede ngat ame oye En I kwo mere. Pi manno, kanica ducu myero ye me Yecu donyo I kwo gi me dwogogi I iyee.

Gin odoo iyo apat imega Rwot. En dong tye alwongo gi cen bote.

V. LOC 3:21

Tyeng man koboni, “Ngat ame oloo, abino miyo en bedo karacel keda I kom me locca, kite acalo an rik aloo, eka ate bedo wan I pappa I kom loccere.”

Pire tek me ngeyo ni Kricito tye I kom loccere. En obedo Alar.

En otingere malo. Ka en odwogo En bino keto okworrere ite tyenne.

Jo korinti me 1. 15:25 koboni, “Pien en myero bed I loc, ituno ka Obanga bino keto okworrere lung piny I te tyene.”

Agikki:

Tyeng 31 obedo cikkere a Yecu. I waragae abiro magi Yecu okobo cikkere apol.

2:7- En ociko jo oloo yat me kwo.

2:10 – En ociko tok kwogo me kwo.

2:11- En ociko pi gwok pi to me aryo

2:17- En ociko pi manna okano.

2:26-27- En ociko twer me loyo wi podo lung.

2:28- En ociko pi acer me odiko.

3:5- En ociko pi bongo atar anyuto cilo.

3:5-En ociko pi kwogo ame Kricito atucu kede nyinggi bot Obanga pappo kede omalaika mere I polo.

3:12- En ociko me miyo gi doko pagi me ot woro Obanga.

3:12- En ociko me coyo ikomgi nying Obanga me Jerucalem anyen kede me a Kricito. (MacArthur).

Ogiko wariga kede “Ngat ame tye kede yit, myero winy gin ame cuny kobo bang kanicae.”

Man obedo rukuca ame wan lung myero owor! Wan kanica, kom Kricito omio adwong ibeo I kica mere ame en olarowa kede remo mere.

Yecu oto pi balwa. En oyike. Ocer I lyel I nino me adek. En tye kwo I cawa ni. En tye amito kwo icunyi. En tye amito bedo kede loc I kwoni.

En omiowa cuny acil me telowa kede kweyo cunywa. En omiowa lokkere me ateni me larowa I bal kede I kadec. En omiowa cikkere apol.

Cawa oromo me I wan I coo oko I nino. Dwog cen bot Rwot. Yab doggola me cunyi ite weko en loyo. Obedo cawa me WINYO gin ame Cuny Acil tye akobo bangwa eka ote wore.

Apeny tyeni, “I winye, wore eka ite lubbe kede gen naka ito ni”?

Ka pwod pe I jollo Kricito I kwoni iromo timo icawani. I romo lwongo Kricito me bino I kwoni eka te loyo acalo Rwot kede Alar.

CURA ME 8

KOM LOC OBANGA

NYUT A LAKANA 4:1-5,14

Ngo obedo agam mebedo kede kanica ame obedo meg Obanga? Ngo obedo agam pi jo Obanga me neno cuny me coo me ateni ame atero jo naka ikac adwong ame akelo tipu orweny bot Kricito?

Ikare ame buk me Nyut a Lakana ocoo iye aloc me Roma onwongo obedo loo ame olwongo ni Domitia. Onwongo obedo ngat ager. Onwongo ger. En ouno okricitayo iyore arac. Jami onwongo nen acol pi okricitayo.

Obanga tye akoboni kom loccere rii atwal dang pe bino yengere inyim Domatia onyo kadi jo akitegi reco acalo en nono. (Summers).

Ngat ame ocoo buk man ye ni agam me dwogo kanica ojengere I cura me 4 kede 5 I buk me Nyut a Lakana. I cura maggi oneno nucu me polo kede kom loc Obanga.

Ka otye oneno cura man, oneno GEN I kricito. Oneno ngo ame woro me ateni obedo. Oneno ni agam me ateni pi cuny oco obedo me lokere dwogo bang Rwot eka ite timo gin ame jo Acil I cura man tye atimo. Ka kanica otimo aman, gin oneno niroco obedo meg Obanga kede me polo ame lobo pwod pe oneno.

Tye ka jo aryo keken I Baibul ame owoto I polo te dwogo ape oboe ito. Obedo Akwena Paulo kede Akwena Lakana.

Akwena Paulo onyuto ngo ame en oneno I jo korinti me 1. 12.

En okobo ni ewoto I polo me adek ento okwere oko me lok iye. (1 Kor. 12:4).

Akwena Lakana onyuto ngo ame en oneno I Nyut a Lakana cura 4 kede 5. Pe acalo Akwena Paulo, Lakana omio atut akwako alimo mere I polo ame en oneno kwogo a Kricito ame ocer.

Baibul oloko I kom polo akato tyelo 500 oko. Gin ame Lakana onyuto obedo en otum aber. (MacArthur).

Lakana oneno “doggola oyabo” ame ojole I polo. Eka dok te winyo dwon ame winyere lokki apel”. Dwon man onwongo obedo dwon Yecu.

Dwon okoboni, “bin kan eka ate nyuti ngi ame myero timmere I yunge jammi ni”. Guti me neno mere obedo KOM LOC OBANGA. Kom loc Obanga obedo wi kop me neno mere. Kom loc Obanga okobo tyen 11 I cura me angwen. (MacArthur).

Lakana awot kobo dit akom loc me polo kan ame Obanga onen kede kwogo mere lung. Onen kede jo me polo lung. Onen ikare ame oditte me polo otye icokkere jammi lung ame lobo peru otuno iyi agikki mere. (Patterson).

Abongo paro kit ame jami tye arac kede I lobo, wan myero onge ni Obanga tye obedo I kom loccere. Ateni ame pe oromo ngwec iye tye ni Obanga tye obedo I kom loccere dang en tye kede loc iwi podo lung.

Itam acoc man, a GONY me ni roco obedo me neno kom loc Obanga eka ite woro en ame tye iwi kom loc. Ka kanica owinyo Cuny Acil, ongut, olokere bot Rwot ame tye I kom loc eka te wore iyi ateni wan oneno niroco ame abino kede cuny acoo ame peru oneno.

Kong onen wunu ateni magi alubere kede kom loc Obanga.

I. KOM LOC (Tyeng 2a)

Tyeng aryo koboni, “Cucuttono Cuny Acil oyuto tamma oko, ate neno kom me loc ame ocibo I polo”.

Gin apire tek I neno man onwongo obedo “Kom loc Obanga”. Kom me loc nyuto twero me loc, dit, kede teko. Ngat ame tye obedo iwi kom loc man obedo a Loc me wi podo lung. En tye kede teko lung. Twero lung.

En myero owore acalo Obanga dang En keken.

Locere tye pi naka dang pe bino yengere. (MacArthur).

II. IWI KOM ME LOC (4:2b-3a)

Tyeng aryo magi koboni, “Cucuttono Cuny Acil oyuto tamma oko, ate neno kom me loc ame ocibo I polo kun ngattoro obedo iye.

Ngat ame obedo iye-naca lilia, bala jacipa kede karnelio, I neno mere”.

Kit ame obedo kede nyuto ni En tye I loc. (MacArthur)

Nga atye obedo I kom me loc? En pe kobo ento ngeye angea ni obedo YECU.

Icaya 6:1 koboni, “Aneno Rwot obedo I wi kommere me loc, kun tye odyede malo, dit meicel, lak bongo mere oromo yi ot Obanga lung”.

Jabuli 47:8 koboni, “Obanga obedo I kommere me loc ACIL.

Nyut a Lakana 21:11 nyuto jacipa acalo “gweng acil amimila”.

Man, en aye otio kede me nyuto gweng acalo riyal. Karnelio obedo en ame mimila, nen bala remo dang nyuto kwogo Obanga. (MacArthur).

III. ORUMMO KOM ME LOC (4:3b-4)

Tyeng man koboni, “kun ataloka a calli emeradi omano kom loccere. Eka kom me loc ocele pyeraryo wie angwen te guro kom loccaca, kun odonge pyeraryo wie angwen obedo I wigi ame orukkere I bonggi atar, kede tok me jabu me kwogo tye I wigi.”

En okoboni onwongo “ataloka omano kom loc dyere”. Atalloka tye kede ranggi me emeradi. Emeradi tye a lulum dang obedo ranggi adwong aloo.

Alubere kede Agege 9:13-17, atalloka obedo alama ame nyuto ni Obanga obedo agen dok gwoko cikere mere.

En dang oneno komme me loc okene 24 ame oguro KOM LOC. I wi komme magi lung odongge onwongo obedo I wigi. Odongge ni, gin lung onwongo oruko bongo atar dang oruko tok jabu I wigi.

Tar obedo alama me tirkite a Kricito. En cil, En mom kede bal, En ber. Ka ngattoro ojolo kricito En keto tirkite ikom dano nono.

Dong, ka Obanga neno wa I nino me ngolokop en PE neno balwa I cunywa. En neno tirkite a Kricito I yiwa. Wan ope kede tirkite iyiwa kede pirwa kenwa. Lakana me 1. 5:12 koboni, “Ngat ame tye kede wod, tye kede kwo dang”. Pingo? Pien tirkite a Kricito nwongo tye I cunywa. Pe tirkitwa pien wan ope kede moro.

Wan owoto I polo pi ateni ni tirkite a Kricito tye I cunywa. Kricito oketo tirkite I yiwa pi kica mere peni wan onwongo opore me nwongo. Wan olare pi kica.

Mano gonyoni wan pe opore me alarra ento en omarowa te miyo botwa pien Kricito oto pi balwa. En oculo banya me balwa akakarwa.

Aco, angat aber akite atira oto piwan ame kitwa mom atira. Ka ngattoro ojolo Kricito en keto I cunywa tirkite a Yecu Kricito.

En dang keto tok kwogo me jabu I wi odongge acel acel.

Mom tye ngattoro ame ngeo ngo odongge magi obedo kede ocung pi ngo.

Aco kono, wan ongeoni tok kwogo obedo mot ame omio jo ame oloo loc. Gin obedo jo oloo. Nyut a Lakana 2:10 koboni, “Bed ngat a genne naka I to, eka ate miyo tok kwogo me kwo.”

Temoteo me 2. 4:8 koboni, “Aman dong okano pira mot me kite atir, ame Rwot a ngolo atir, bino miya I nino-naca; mom banga keken, cite dang bang jo lung ame dong cunyi tye aparwo dwogo mere”.

Tok kwogo obino miyo bot jo lung ame oloo. Jo ame olare me ateni obino bedo jo oloo gin lung obino gamo gini tok kwogo I polo.

Odongge 24 ni romo nyuto omalaika ame tye I polo. Bongo atar obedo bonggi omalaika (Lakana 20:12, Matayo 28:3, Tic Okwena 1:10, kede Marako 16:5).

Omalaika akonyo I tic me ngolokop Obanga. Oneno gi I pwoony man ame otye oworo gini Obanga. En cegi I kelo ododo me agiki mere, ngolli jo oto kop ite miyo jo acil mot. Gin oworo kede opako Obanga me laro dano. (Ladd).

IV. IYA I KOM LOC (4:5a)

Tyeng man koboni, “Dong I kom me loccaca ya iye gin a memenya bala kot, dok dwon winyere iye, kede mwomwoca bala kot”.

Man nyuto ditte kede kwogo Obanga amen en. (Ladd)

Nyut a Lakana 11:19 koboni, “Eka ote yabo ot Obanga ame I polo, canduk me cikere te nen oko iyi ot Obanga. Kot te ero memenya, mor adwong te winyere, kede mwomwoca me kot”.

V. NYIM KOM LOC (5b-6a)

Tyeng man koboni, “Mac rao abiro tye alyel iye, ame gin cuny Obanga abiro. Eka dok I nyim kom locono onwongo tye iye gin ame nen bala nam me arang acil bala gweng amimila.”

Ngo ame Lakana oneno I kare ame en oneno kom loc?

Me acel, oneno mac rao abiro. Onwongo tye bala mac me ooko ame mio mac, lero alyel atek. En okobiwa ni man nyuto cuny Obanga abiro ame obedo CUNY ACIL.

En oneno jami kite a Cuny Acil. Cuny Acil obedo niang atut, amii tam, teko, ryeko, woro, kede ngat acil. Icaya 11:2 kobo.

Man en jami abiro ame nyuto Cuny Acil. (MacArthur).

Me aryo, en oneno nam me arang acil.

Yore aber me gonyo te lok me nam me arang obedo ni man cal me ditte kede tye Obanga. (Ladd).

Nyut a Lakana 15:2-3 koboni Lakana oneno “Eka ate neno gin ame nen bala nam me arang acil ame orubo iye mac, kede dok jo arik oloo lee ca kede callere, kede namba me nyinge; gin onwongo ocung I nget nam me arang, kun omako tum Obanga I cinggi. Gin onwongo otye a wero wer a Muca amiro Obanga, kede wer atin romo.”

Acaki me tyeng man tye I Cik Acon. (Ladd).

Yaa 24:10 koboni, “I te tyene piny rik tye iye ginnoro acalli capir ame opeto kun ryeny bala polo ikokome.”

I neno Ejekeri, “Tutung wi leyi angwennono malo, onwongo tye iye ginnoro ame opette, ame memenya calo gweng amimila, ame oyarre I wigi malo... I wi gin opette-malo-nono, I wi leyi angwen-ca, ginnoro onwongo tye iye calli I kom loc.”

VI. I YIE KEDE GIN ORUMMO KOM LOC (4:6b-8)

Tyeng man koboni, “Dok leyi angwen akwo, a wanggi omoo atata tung nyimgi kede tung ngegi ocung amanno kom loc I ngete tunggi tunggi.

Lee akwo me agege calli engatu, lee akwo me aryo mere calli twon, lee akwo me adekkere nyime calli I me dano, eka lee akwo me angwennere cal I cur a tware.

Kop man nyuto lee akwo angwen ame oguro kom loc.

Acel acel I ye tye kede wange otatapa atata I nyime kede I nge. Acel acel tye kede bwome abicel.

Wange nyuto neno ape gik kede neno idiro kede ryeko adwong. (Ladd).

Acel calli engatu. En nyuto gero a lee akwo kede teko mere.

Me aryo mere calli twon nyuto leyi me paco kede tic.

Me adekkere calli dano nyuto rwom amalo me cwec kede tyen lok.

Me angwen cal I cur atware malo nyuto lee akwo atware kede cipid.

Man nyuto jami aryo:

Me acel nyuto Omalaika. Ejekeri obedo kede neno arorom-aroma kede me a Lakana I Ejekeri 1:4-25. Ejekeri 1:15 okobo acilni, “I kare ame onwongo atye aneno leyi angwennono, ate dang neno okot ame tye piny I lobo I nget leyi angwennono”. Omalaika obedo kobo I Baibul.

I kare ame adam kede Kawa obalo, Obanga oryemo gi oko I potome Eden eka te keto omalaika aryo (okot) I dog cel me gengo gi I dog cen. (Agege 3:24).

Omalaika aryo ame ocweo kede bao oketo I ka bedo Acil a jo Acil (olwongo dang ni kabedo Acil). Man nyuto “cillo Obanga” (Obakki me 1. 6:23-29). (MacArthur).

Me aryo , nyuto gini kit I pone cweccoro lung: lee ager, leyi me pacu, dano, kede cwec atware malo. (Ladd).

VII. OKEMO KOM LOC (4:8, 5:14)

Cwec Obanga Lung otye oworogini dang ote wer gini I tyeng 8, **“RWOT OBANGA WON TWER DUCU CIL, CIL DOK CIL, EN AME YAM TYE CON, AME TYE DOK BINO BINO!**

Gin otye opakke pien en RII ATWAL. Gin owero, **“EN AME YAM TYE CON, AME TYE KEDE DOK BINO BINO”.**

Cwec lung tye pi nimito Obanga. (Ladd).

Ame omalaika kede cwec lung akwo omio pak bot Yecu, odongge 24 onotte kedegi I woro. Gin orette piny I nyim Yecu ame obedo I wi kom loc.

I neno omalaika, cwec Obanga lung kede odongge 24 otye oworo gini Yecu.

Odongge 24 onotte kedgi. (jo okene tamo ni odongge 24 obedo dul omalaika ame oyeru. Obedo dul otel woro I polo.) (Easley).

Gin oketo tok kwogogi piny I nyime.

Tyeng 10 koboni, “Odongge pyeraryo wie angwen oonyere piny I nyime, en ngat obedo I wi kom loc, te woro ngat ame perakino wang I wang, dok obolo tokgi me kwogo I nyim kom me loc kun owero ni,”

“RWOTWA KEDE OBANGAWA, YIN I MYERO ME NWONGO KWOGO KEDE WORO KEDE TEKOKO, PIEN YIN EN A RIK IKETO JAMI LUNG, DANG PI MITTI EN OMIO GIN OTYE, DANG EN OMIO RII OKETOGI,”

Woro Yecu acalo **atin romo Obanga** omede I cura me 5.

Cura 5:9-10, “Gin owero wer anyen ame kobo ni”,

YIN I MYERO ME KWANYO BUK, KEDE ME YABO GIN AME OMWONO KEDE, PIEN RIK ONEKI, DOK PI REMONI ILARO JO PI OBANGA, AME OYA I ATEKERE APOL APAPAT, KEDE I LEB, KEDE JO, KEDE ROK APAPAT LUNG, ILOKOGI ODOKO LWAK AME OBANGA EN AME ALOO, KUN GIN OBEDO OLAMDOG AME TIO BANGI, GIN DANG OBINO LOYO LOBO.”

Omalaika onotte kedgi.

Tyeng 11-12 kede dwon alongo”,

“ATIN ROMO AME ONEKO EN A MYERO ME MIYE TWER, LONYO, RYEKO, KEDE TEKOKO, WORO KEDE KWOGO KEDE PAK!”

Kan oneno jami abiro me woro Yecu acalo ATIN ROMO.

Me acel, TWER. Twer ducu I lobo yaa I bot Obanga te wot bot **atin romo.**

Me aryo, LONYO. Atin romo myero me omii lonyo lung iwi podo.

Me adek, RYEKO. Ryeko lung ame cwec lung tye kede bino dok bange.

Me angwen, TEKOKO. Teko moro keken ame cwec tye kede ya I bot atin romo.

Me abic, WORO. Woro gonyo ni otingere malo. Atin romo obedo gin apire tek aloo lung.

Me abicel, KWOGO. Kricito omio kwogo pien En obedo alar, atin romo Obanga
Me abiro, GUM. Leb okene me “gum” obedo “pak”. Gonyo ni “me lok aber ikom
ngattoro”. (Easley).

Cwec Obanga lung onotte kedgi.

Tyeng 13-14, omedde “Eka dok ate winyo ginaketa lung ame tye I wi polo, kede
iwi lobo, kede piny I te lobo kede en iyi nam-gu, kede gin ducu ame tye iye, kun
gin okobo ni,

**“PAK KEDE WORO KEDE KWOGO KEDE TWER OBED NAKANAKA BANG
NGAT AME OBEDO I KOM LOC, KEDE BANG ATIN ROMO”.**

Leyi akwo angwen te gamo ni, “Amen!” eka odonge te onyere gigi piny me woro
Obanga kede atin romo!”

AGIKKI:

Guti me cuny ame oco obedo ngo? Ame opwnyere I kanica abiro ame tye I Nyut
a Lakana kede I cura 4-5 oneno ni agam tye adek:

1. Winy dwon a Cuny Acil. Winye ite wore.
2. Ngutti eka ote loko kwowa odoco bang Rwot. Wan myero ojalle botte acalo
RWOT wa kede Obanga.
3. Wore!

Cuny Acil ame onotte kede ngut kede woro bino kelo ni roco me ateni icunywa
kede I kanica!

I lokere bang Rwot tinini? I winyo Cuny Acil.

I jalo kwoni me tic kede me woro Yecu?

I wer karacel kede jo acil karacel kede cwec Obanga lung I kare lung, I rok
lung, leb lung, tekere I wi lobo “Yin I myero....?”

Yin I myero! Yin I myero, Rwot Yecu! YIN I MYERO, RWOT YECU!

KAN OKWANYO I YE

1. Dr. John MacArthur. Commentary on the Revelation
2. Dr. ken Easley. Holman Commentary on the Revelation
3. Dr. George Ladd. A Commentary on the Revelation
4. Dr. John Stott. Letters to the Seven Churches.
5. Dr. Ray Summers. Worthy Is the Lamb.
6. Dr. Cecil Taylor. Sermon on the Seven Churches.
7. Dr. Jonathan Welton. Understanding the Seven Churches of Revelation.